

EEA Stratégia 2009–2013

Több évre szóló munkaprogram

Borítóterv: EEA
Elrendezés: EEA

Jogi közlemény

Ennek a kiadványnak a tartalma nem szükségszerűen egyezik meg az Európai Bizottság vagy az Európai Közösségek intézményeinek hivatalos álláspontjával. Sem az Európai Környezetvédelmi Ügynökség, sem az Ügynökség nevében cselekvő személyek vagy társaságok nem felelnek a dokumentumban található információ felhasználásáért.

Szerzői jogi közlemény

© EEA, Koppenhága, 2009

Ellenkező értelmű tájékoztatás hiányában jelen kiadvány – a forrás megjelölésével – sokszorosítható.

Az Európai Unióról számos további információ megtalálható a világhálón. Ezek az Európa-szerveren (www.europa.eu) keresztül érhetők el.

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala, 2009.

ISBN 978-92-9213-018-3
DOI 10.2800/16411

Környezetbarát termék

E kiadvány nyomtatása szigorú környezetvédelmi előírások betartásával történt.

Nyomtatás: Schultz Grafisk

— Környezetvédelmi tanúsítvány: ISO 14001

— IQNet — a Nemzetközi Tanúsító Hálózat DS/EN ISO 14001:2004

— Minőségi tanúsítvány: ISO 9001: 2000

— EMAS engedély száma: DK – 000235

— Északi Hattyú (Nordic Swan) környezetbarát termékjellel történő nyomtatása jóváhagyott – engedély száma: 541 176

Papír

RePrint — 90 g/m².

CyclusOffset — 250 g/m².

Mindkettő újrahasznosított papír, amely megkapta az Északi Hattyú (Nordic Swan) környezetbarát termékjelölést.

A nyomtatás Dániában készült

Európai Környezetvédelmi Ügynökség
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Dánia
Tel.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99
Internet: eea.europa.eu
Kérdések: eea.europa.eu/enquiries

EEA Stratégia 2009–2013

Több évre szóló munkaprogram

Az EEA rövid ismertetése

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) a tárgyilagos, megbízható és összehasonlítható környezetvédelmi információk szolgáltatása céljából létrehozott európai közszervezet. Az EEA célja a döntéshozók és a nyilvánosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról és a kilátásokról. Emellett az EEA gondoskodik a szükséges független tudományos ismeretekről és műszaki támogatásról, hogy a Közösség és a tagállamok képesek legyenek meghozni a megfelelő intézkedéseket a környezet védelme és állapotának javítása érdekében, az Európai Unióról szóló szerződés és a későbbi, a környezetvédelemmel és a fenntartható fejlődéssel foglalkozó közösségi cselekvési programok rendelkezései szerint. Az EEA együttműködik kormányzati hivatalokkal és szervekkel, nemzetközi egyezményekkel és az ENSZ testületeivel, a tudományos közösséggel, a magánszférával és a civil társadalommal.

Az EEA az integrált környezetvédelmi és tematikus értékelések széles körét végzi. Ide tartozik egy ötéves környezetvédelmi állapotfelmérési és előretétekintési jelentés, tematikus és ágazati értékelések, a politikai intézkedések hatékonyságának elemzése, a jövőre vonatkozó tanulmányok, valamint a globalizációnak

az európai környezetre és erőforrásokra gyakorolt hatásai. Az EEA a környezetvédelemmel kapcsolatos adatok és mutatók fontos forrása és letéteményese, valamint a környezetvédelmi ismeretek és tájékoztatási szolgáltatások kulcsfontosságú szolgáltatója.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökséget (EEA) és az Európai környezeti információs és megfigyelő hálózatot (Eionet) az 1999. április 29-ei 933/1999/EK és a 2003. július 22-ei 1641/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított 1210/90/EGK tanácsi rendelet hozta létre 1990. május 7-én. A koppenhágai központ létrehozásáról szóló, 1993-ban született döntést követően az Ügynökség 1994-ben kezdte meg működését. Az alapító rendelet számos feladatot (2. cikk) és prioritási területet (3. cikk) határoz meg az EEA számára, amelyekkel a szervezet több évre szóló és éves munkaprogramjain keresztül foglalkozik.

Az EEA 2009–2013 közötti időszakot átívelő stratégiája az Ügynökség negyedik, több évre szóló munkaprogramja; ezt az EEA Igazgatótanácsa a 2008. november 26-án megtartott 52. ülését követően kiadott írásbeli eljárása útján fogadta el.

Jövőképünk

Ismerjenek el bennünket a világ vezető szerveként az időszerű, megfelelő és hozzáférhető európai környezeti adatok, információk, ismeretek és értékelések szolgáltatásának területén.

Az EEA Igazgatótanácsának elnöke

Dr. Karsten Sach

Az Igazgatótanács nevében szeretnék köszönetet mondani a leköszönő elnök, Lars-Erik Liljelund úr elmúlt négy év során rendkívüli odaadással és szakértelemmel végzett vezetői tevékenységéért. Az utolsó néhány év környezetpolitikai kérdései újból előkelő helyet foglalnak el a politikai napirenden, ami szilárdan tanúsítja az EEA munkáját és azt, hogy hozzájárulása ma minden korábbinál meghatározóbb.

Az EEA jó adottságokkal rendelkezik ahhoz, hogy továbbfejlessze a független és megbízható környezeti információk szolgáltatásában betöltött szerepét. Emellett a következő öt évre tekintve szeretném kiemelni az EEA néhány stratégiai kérdéskörét.

Az új stratégia továbbra is támogatja az EU környezetvédelmi cselekvési programjait. Így az éghajlatváltozás, a természet és a biológiai sokféleség, a környezet és az egészség, valamint a természeti erőforrások használata és kezelése, valamint a hulladékgazdálkodás továbbra is az EEA tevékenységének középpontjában marad. Az új stratégia emellett a közös környezeti információs rendszerhez (SEIS) is hozzájárul.

Az integrált környezetvédelmi értékelések és az újfajta gondolkodásmód felismerése, különösen az ökoszisztéma-szolgáltatások, az ökológiai hatékonyság és a feltörekvő technológiák és innovációk kapcsán kulcsszerepet játszanak az európai környezetvédelmi politikák kialakításában. A jól megtervezett környezetvédelmi politikák szükségesek és hasznosak társadalmunk és gazdaságunk számára.

Az EEA továbbra is szorosan együttműködik a szomszédos országokkal, különösen a nyugat-balkáni régióval. Nagyon fontos, hogy korán megkezdett és szoros együttműködésünk nemcsak a környezeti információk minőségét és lefedettségét javítja, hanem a környezet stabilizálásában is jelentős szerepet tölt be ezekben az országokban.

Tágabb értelemben a Belgrádi jelentés néven ismert „Európa környezete: negyedik értékelés” című EEA-jelentés, mely 2007-ben jelent meg, közöl politikai szempontból fontos, naprakész és megbízható információkat a környezet és a társadalom közötti kölcsönhatásokról összeurópai szinten, 56 országgal folytatott együttműködés alapján. A jelentés azt is példázza, hogy a környezetpolitikák sikeres megvalósításához globális és regionális szinten együtt kell működnünk az összes szereplővel.

A nyilvánosság, a döntéshozók, a tudományos közösség és a politikusok egyaránt fontos tényezői az Ügynökség által végzett munkának, s ez a jövőben tovább fokozódik; az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése, a víz és a levegő minősége mind-mind heves vitákat kiváltó kérdés.

Véleményem szerint mindez csak akkor fog folytatódni, ha középpontjában egy előrettekintő EEA áll, és a következő öt év során olyan újszerű információkat közöl, amelyek időszerűek, megfelelőek és erőteljesek.

Az EEA Tudományos Tanácsának elnöke

Prof. Somlyódy László

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség munkáját kezdettől fogva támogatja egy független Tudományos Tanács, ez a környezetvédelem kiemelkedő tudósaiból áll, akik együttesen a környezetvédelmi szakterületek széles körét fedik le, és gondoskodnak az Ügynökség termékeinek tudományos megalapozottságáról. Az Ügynökség a környezetvédelmi kérdések széles körével foglalkozik, és figyelemmel kíséri a kialakuló tendenciákat. Ezenkívül kulcsfontosságú szerepet játszik a tudományos és a politikai szinten zajló párbeszéd közötti megfelelő kapcsolat biztosításában.

A Tudományos Tanács átfogó és kiegyensúlyozott dokumentumnak tekinti az EEA új, 2009–2013 közötti időszakra vonatkozó, több évre szóló munkaprogramját. Ez a dokumentum nemcsak a természeti, fizikai, biológiai, kémiai és mechanikai kérdésekkel foglalkozik, hanem a politikai vonzatokat, a gazdasági hatótényezőket és a társadalmi korlátokat is figyelembe veszi. Ez a tudományközi (interdiszciplináris) megközelítési mód áll a program középpontjában az Ügynökség által vállalt számos, több területet érintő témán és az integrált környezetvédelmi értékeléseken keresztül.

Az Ügynökség által, a környezet állapotáról készített öt éves jelentések és a páneurópai értékelések hozzájárultak a kutatási keretprogramok rangsorának kialakításához. Úgy látom, hogy a Tudományos Tanács ebből a szempontból egyre tevékenyebbé válik a kutatási programok összeállításában az általa lefedett területeken, valamint a feltörekvő technológiák, például a bio- és a nanotechnológia kérdéseivel kapcsolatos kutatási program megfogalmazásában.

A környezetvédelmi, a gazdasági, a társadalmi és a technológiai kérdések holisztikusabb megközelítési módjának megfogalmazásával a Tudományos Tanács hozzájárul a kapcsolatok kiépítéséhez és a szorosabb párbeszéd fenntartásához nemcsak az akadémiai és a kutatási partnerekkel, hanem a nem kormányzati szervezetekkel, az iparral és az állampolgárokkal is.

Az EEA munkájának összefüggései gyorsan változnak. Ezért feltétlenül ki kell használnunk az új fejlemények, például a GMES és más kiterjedt megfigyelési kezdeményezések által felkínált lehetőségeket. Ezek valószínűleg alapvetően módosítják az adatok, az információk és a mutatók közlésének módját.

A 2009–2013 közötti időszakban különösen fontos, hogy az Ügynökség (a Tudományos Tanács tagjainak segítségével) folytassa a jövőbeni kutatások megtervezésével kapcsolatban felmerülő kérdések vizsgálatát, azonosítsa a tudomány fehér foltjait, és előrejelzéseket készítsen azokról az európai és nemzeti szintű környezetvédelmi kutatásokról, amelyek a jövőben befolyást gyakorolhatnak azokra a különféle környezetvédelmi kihívásokra, amelyekkel Európának ma szembe kell néznie.

Az EEA Tudományos Tanácsának újonnan megválasztott elnöke Dr. Detlef Sprinz.

Az EEA ügyvezető igazgatója

Prof. Jacqueline McGlade

Ez az EEA Stratégia felvázolja a következő öt évre vonatkozó terveinket. Mai és a holnapi információszükségeink alakították ki, és különös hangsúlyt helyez az összegyűjtött környezeti információk sokkal szélesebb körű használatára. Ésszerűsítjük tevékenységeinket, új munkamódszereket hozunk létre és új módszereket dolgozunk ki arra, hogy hogyan lehet a környezettudatos gondolkodást beépíteni a gazdasági és a társadalmi döntéshozás fő sodrába.

A környezeti információk újfajta értelmezései

A természet túlnyomó részben közjószág, amely mindenkinek a tulajdona, de amellyel nem mindenki törődik. A természet által nyújtott előnyök értékelése érdekében meg kell találnunk a természet védelmét és megőrzését célzó, megfelelő ár megfizetésének formáit. Az Európai Környezetvédelmi Ügynökségben létrehozuk a hivatalos statisztikák megfelelőjét az ökológiai szolgáltatások és a környezeti vagyon területén, gazdaságunk hagyományos eszközeinek kiegészítése érdekében. Mindeközben megerősítjük a környezeti elszámolásra vonatkozó, leendő nemzetközi egyezmény módszertani alapjait, és értékelést készítünk Európa ökoszisztémáiról és környezeti javairól — ez az Eureka 2012. A jövőben képesek leszünk annak bemutatására, hogy a vállalatok és a kormányok hogyan építhetik be tevékenységeikbe az ökoszisztéma-szolgáltatásokat a globális gazdaság szerkezeti átalakítása során.

A környezeti információk újfajta felhasználási módjai

Az embereknek naprakész információkra van szükségük a környezetükről. Például a városi területek

terjeszkedésével egyre nő azoknak az embereknek a száma, akiket magas ózon- és a szállópor-szint érint. A csaknem valós idejű ózonadatokhoz való hozzáférés ma már lehetséges az EEA ózonhonlapján keresztül, amely az orvosi és kórházi gyakorlatba történő bevezetésével egyfajta riasztási rendszert biztosít a veszélyeztetett emberek számára. Az EEA létre fog hozni egy online levegőtisztasági adatbázist, a földi megfigyelő állomásokról és a GMES-program földi megfigyeléseiből vett adatok alapján annak érdekében, hogy az egészségügy területén dolgozó partnereink jobban megérthessék a környezetszennyezésre visszavezethető leggyakoribb légzőszervi betegségeket.

A kialakuló környezetvédelmi problémák azonosításának új módjai

Rendkívül fontos azoknak az információtípusoknak az előrejelzése, amelyekre a döntéshozóknak, az iparnak és az állampolgároknak szükségük van döntéseik meghozatalához. Új formátumban megjelenő Jelzések (Signals) című kiadványunkon keresztül felhívjuk olvasóink figyelmét azokra a kérdésekre, amelyek megítélésünk szerint nagy súllyal szerepelnek a következő év napirendjén. A bioüzemanyagok, az alternatív energiaforrások, az ökoszisztéma-szolgáltatások és az elektromágneses sugárzás értékelése említhető jellemző példaként arra, ahol az EEA tevékenysége megelőzte a közérdeklődést. Munkánk az elővigyázatosság elvére, a bizonyítékok kiértékelésére, a változó mértékű bizonytalanságok mellett történő döntéshozásra, valamint döntéstámogatási modellek és forgatókönyvek alkalmazására épül. A következő öt év során kidolgozunk egy egyszerű számítási módszert, ami lehetővé teszi a ma és a holnap társadalmi és gazdasági hatótényezőiből fakadó lehetséges hatások előrejelzését.

Új munkamódszerek

Amint egyre több ember meggyőződik arról, hogy a környezet milyen fontos szerepet játszik az életében, robbanásszerűen növekszik a megbízható helyi információk iránti igény. Az EEA hálózatain keresztül végzett információszolgáltatás különleges és pozitív tapasztalatokkal szolgál. A legkorszerűbb technológiák és szoftverek alkalmazásával képesek vagyunk hasznosítani a tudomány eredményeit az ellenőrzések és megfigyelések során. Ma rá kell eszmélnünk arra, hogy az állampolgárok, különösen a távoli területeken élő vagy az életük vagy hivatásuk miatt a környezethez közel álló emberek megfigyelései sokat elmondanak. Az olyan térségekben, mint amilyen például az Északi-sarkvidék, gyakran előfordul, hogy az őslakosok gyorsabban észlelik a változásokat

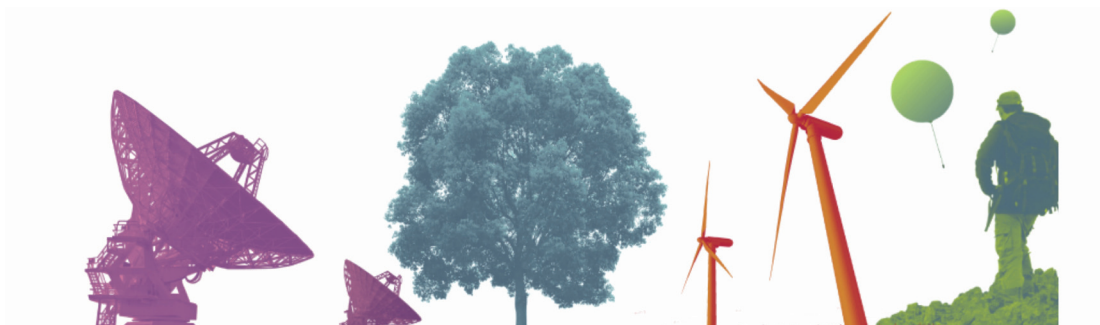

---

bármely jól megtervezett mintavételi programnál. Nagyon fontos lesz ezeknek a bizonyítékforrásoknak az ötvözése az értékelések és az elemzések hivatalos világával. Az EEA az állampolgárok globális környezeti megfigyelésein keresztül kiterjeszti és építi

megfigyelési és ismeretszerzési hálózatait és forrásait. A következő öt év során növeljük alkalmazásaink számát a közös környezeti információs rendszeren keresztül, a globális és a helyi környezeti megfigyelési szolgálatok széles körének biztosítása érdekében.

Célunk

Ma az európaiak többsége egyetért abban, hogy a környezet jelentős hatást gyakorol életük minőségére, és hogy a globális trendek ebben jelentős szerepet játszanak. Látni akarják, hogy a környezetet, valamint a gazdasági és a társadalmi szükségleteket figyelembe veszik a közlekedéssel, az energiaellátással, a lakhatással, a mezőgazdasággal, a halászattal, az élelmiszer-ellátással és az egészségüggyel kapcsolatos döntések meghozatala során. Az üzleti vállalkozások szintén nagyobb innovációra és ökológiai hatékonyságra törekednek a szigorúbb környezetvédelmi előírások teljesítése és gazdasági versenyképességük fenntartása érdekében.

Az elmúlt harminc év során az európaiak tanúi lehettek annak, hogy a levegőt szennyező károsanyag-kibocsátások jelentősen csökkentek, az ózonréteget károsító vegyi anyagok gyártását 95 százalékkal visszafogták, megszületett egy egyezmény az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséről, létrejött egy innovatív rendszer a szénkibocsátás-kereskedelem és az ellentételezési piacok szabályozására, védelmezzük az állatokat és a növényeket, javítjuk az édesvizek és a parti vizek minőségét és a biztonságosan fogyasztható ivóvízhez való általános hozzáférési lehetőségeket. Sok fejleményt a környezetvédelmi közösségi vívmányok megvalósítása útján sikerült elérnünk.

Ugyanakkor az állampolgárokat továbbra is aggasztja az éghajlatváltozás, a belélegzett levegő minősége, a hulladékgazdálkodás módja, valamint a vegyi anyagok hatásai. Sok kérdés felmerül bennük azzal kapcsolatban, hogy mi történik a környezettel, és hogyan érinti mindez őket és a következő generációkat.

Nekünk, az EEA munkatársainak az a célunk, hogy időszerű és hasznos információkat és ismereteket biztosítsunk az európai döntéshozók és állampolgárok számára, hogy ezzel szilárd alapot teremtsünk a környezetpolitikákhoz, megválaszoljuk mindennapi életükben a környezettel kapcsolatosan felmerülő kérdéseiket, és gondoskodjunk arról, hogy a környezettudatos gondolkodás és oktatás beépüljön a döntéshozás fő sodrába.

Mindezt az alábbiak szerint kívánjuk elérni a következő öt év alatt:

- továbbra is támogatjuk az európai környezetvédelmi jogszabályok végrehajtását Európa környezetének elemzéseivel és értékeléseivel;
- gondoskodunk a kiváló minőségű környezeti adatok, információk és szolgáltatások folyamatos elérhetőségéről;
- integrált környezeti értékeléseket és jövőre vonatkozó tanulmányokat készítünk Európáról az egyre inkább globalizálódó összefüggések figyelembevételével;
- foglalkozunk a kritikus környezetvédelmi problémákkal, amint azok napirendre kerülnek;
- javítjuk a kommunikációt és az információk eljuttatását a döntéshozók és az állampolgárok felé multimédiás, felhasználóbarát, többnyelvű szolgáltatásokon keresztül.

A 2009–2013 közötti stratégiánk

Az elmúlt néhány évben megtapasztalhattuk a környezeti változásokkal és a sürgős politikai cselekvés szükségességével kapcsolatos tudatosság növekedését. Ez viszont a környezetvédelmi kezdeményezések és intézmények robbanásszerű növekedéséhez vezetett. Stratégiánk arra irányul, hogy a következő eszközökkel válaszoljunk ezekre a változásokra: a környezeti adat-áramlás időzítésének, térbeli felbontásának és minőségének megerősítésére és javítására való összpontosítás, új adatforrások létrehozása, ahol ez szükséges, az ökoszisztémák és a fontosabb társadalmi-gazdasági színterek közötti kapcsolatokra vonatkozó ismeretek nagyobb integrációjának előmozdítása, valamint az európai környezeti nevelés és oktatás színvonalának és hatékonyságának emelése.

Az EEA 2009–2013 közötti stratégiája az Ügynökség negyedik, több évre szóló munkaprogramja. Az előző, a 2004–2008 közötti időszakot átfogó stratégiánk sikeres megvalósítására épít, amely a hatodik környezetvédelmi cselekvési program kulcsfontosságú területein alapult, és amelyet az Ügynökség, a környezeti adatok, információk és ismeretek legfontosabb európai szolgáltatója hozott létre.

Az EEA 2008. évi hatékonysági értékelése megállapítja, hogy *„Az Ügynökség ... az érdekelt felek által igényelt termékek és szolgáltatások célba juttatásának leghatékonyabb módja. ... Nehéz megállapítani ... ,hogy pártatlan és megbízható információk miképp lennének biztosíthatók az európai szervezetek rendelkezésére álló bármely más mechanizmuson keresztül.”*

A 2008. évi értékelés emellett számos ajánlást is tartalmaz a rangsorolásról és a terjesztésről. Ezek a jövőbeni fontossági sorrendek meghatározásában és az Ügynökség erőforrásainak kialakításában játszanak szerepet.

Új stratégiánk három fő tevékenységre épül:

- az európai uniós és a nemzetközi környezetvédelmi jogszabályokban, és különösen a hatodik környezetvédelmi cselekvési programban szereplő információszükségletek további támogatása;
- még időszerűbb értékelések biztosítása arról, hogy a környezet hogyan és miért változik, és hogy a környezetpolitikák, többek között a hatodik környezetvédelmi cselekvési program, az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiája és a kapcsolódó területek szabályozása hatékony-e;
- a környezeti adatok és ismeretek Európán belüli összehangolásának és terjesztésének továbbfejlesztése.

Ez a stratégiai dokumentum leírja az EEA tevékenységeit, amelyeket négy területen folytat:

- Környezetvédelmi témák
- Több területet érintő témák
- Integrált környezeti értékelés
- Információs szolgáltatások és közlemények.

Két további stratégiai terület foglalkozik az EEA működésével, adminisztrációjával és irányításával.

Célkitűzések

A 2009–2013 közötti időszakra vonatkozó legfontosabb célkitűzésünk

Az EEA legfontosabb célkitűzése integrált európai, páneurópai és regionális környezeti adatok és mutatókészletek, értékelések és tematikus elemzések létrehozása, hogy ezzel szilárd alapokat biztosítson az Európai Unió és a tagállamok környezetpolitikáihoz, valamint a tagjelölt és lehetséges tagjelölt országokkal és az európai szomszédságpolitikában részt vevő országokkal való együttműködéshez.

Továbbra is szorosan együttműködünk az Európai környezeti információs és megfigyelő hálózattal (Eionet), az együttműködő országokkal és a partnerintézmények széles körével, többek között az Európai Bizottsággal, kormányzati hivatalokkal és szervezetekkel, a nemzetközi egyezmények titkárságaival és az ENSZ testületeivel, a tudományos, műszaki és a kutatási közösségekkel, a magánszférával és a civil társadalommal, az általunk közölt adatok, elemzések és információk megfelelőségének és minőségének biztosítása érdekében.

Stratégiai célkitűzéseink a következők:

- kulcsfontosságú szerep betöltése az európai környezetpolitikák és a kapcsolódó területek kidolgozásában és megvalósításában, különös tekintettel az Európai Bizottság környezetvédelmi cselekvési programjára;
- a környezetpolitikák hatékonyságának nyomon követése az Európai Unióban és az EEA tagállamaiban, valamint a tagjelölt és a lehetséges tagjelölt országokban;
- az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiája nyomon követésének támogatása (a fenntartható fejlődési mutatók segítségével), a környezetvédelemmel kapcsolatos legfontosabb kérdésekre összpontosítva;
- integrált környezeti értékelések és elemzések elkészítése a hatodik környezetvédelmi cselekvési programról és az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiájáról, környezeti témákról, jövőre vonatkozó tanulmányok, továbbá a társadalmi és gazdasági szerkezetek változásaival kapcsolatos korai figyelmeztetések készítése;
- rendszeresebben frissített információk, és ahol ez lehetséges, közel valós idejű adatok elérhetővé tétele a környezeti információk időszerűségének javítása érdekében, a közös környezeti információs rendszeren és a környezetvédelmi adatközpontokon keresztül;
- új ötletek és gondolkodásmód megelőlegezése, elsősorban az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal, az erőforrások felhasználásával, a teret nyerő technológiákkal, az újításokkal és magatartásunk megváltoztatásával kapcsolatban;
- új, internetalapú szolgáltatások kifejlesztése a környezeti nevelés és oktatás szükségleteihez;
- hatékony kommunikációs és információs szolgáltatásokon keresztül annak biztosítása, hogy a környezettudatos gondolkodás beépüljön a döntéshozatal fő sodrába és az európai polgárok mindennapi életébe.

Kulcsfontosságú tevékenységeink

Kulcsfontosságú tevékenységeink 2009 és 2013 között

2009-ben:

- elindítjuk az információs szolgáltatásokat az öt környezetvédelmi adatközpont területén a levegőminőségről, az éghajlatváltozásról, a biológiai sokféleségről, az édesvizekről (ide számítva a vízmérlegekkel kapcsolatos mutatókat is a WISE és a JRC árvíz- és aszálykockázati információinak felhasználásával), a tengerek és a szárazföldek igénybevételéről, ezenkívül meghatározzuk a sebezhetőséggel és az alkalmazkodással, a katasztrófák megelőzésével és kezelésével kapcsolatos adatszükségleteket;
- létrehozunk az EEA támogató infrastruktúráját az európai közös környezeti információs rendszerhez (SEIS) és az európai térinformációs infrastruktúrához (Inspire) az adatok online elérhetőségének és az internetes szolgáltatásoknak a fejlesztésével;
- összehangoljuk a helyszíni adatok biztosítását a GMES-szolgáltatásokhoz és azok összekapcsolását a Föld-megfigyelő rendszerek globális rendszerével;
- támogatjuk a balti-tengeri makrorégió környezeti értékeléseit a svéd elnökség alatt;
- kulcsfontosságú elemzésekkel hozzájárulunk a globális zöld New Deal kezdeményezéshez és az európai alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság megtervezéséhez;
- elkészítjük az EEA két kulcsfontosságú korai figyelmeztetési kiadványát;
- támogatjuk a koppenhágai UNFCCC COP15 konferenciát előkészítő éghajlat-változási tanácskozásokat;
- jelentést készítünk a biológiai sokféleség csökkenésének megállítását célzó intézkedések eredményességéről, a Streamlining European Biodiversity Indicators 2010 (A biológiai sokféleséggel kapcsolatos európai mutatók ésszerűsítése 2010) című anyag felhasználásával.

2010-ben:

- elkészítjük az EEA rendszeres integrált környezeti értékelését az európai környezet állapotáról és kilátásairól (SOER) a működési és a stratégiai politikai prioritásokra összpontosítva, ide számítva a tagjelölt és a lehetséges tagjelölt országokat (hatodik környezetvédelmi cselekvési program és az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiája) és egy, a környezeti teljesítménnyel kapcsolatos eredménytáblát is;
- elemzést készítünk arról, hogyan lehet végrehajtani az EU alacsony szén-dioxid-kibocsátással és környezetbarát gazdasággal kapcsolatos megállapodásait 2050-ig;
- a Közös Kutatóközponttal (JRC) együtt folyamatos elemzéseket közlünk a globális környezeti fordulópontokról;

- létrehozunk egy sebezhetőséget és alkalmazkodást feltáró és arról tájékoztató szolgálatot az európai katasztrófa-megelőzésre és -kezelésre;
- támogatjuk a Földközi-tengeri térségi értékeléseket és a spanyol és a belga elnökség alatt végrehajtandó más fontos tevékenységeket.

2011-ben:

- támogatjuk a környezeti jelentések készítését az európai szomszédságpolitika keretében;
- elkészítjük az ökoszisztéma-szolgáltatásokban és az emberi jólétben a nem cselekvés által okozott költségek értékelését.

2012-ben:

- elkészítjük az Eureca 2012 című értékelést Európa ökoszisztéma-szolgáltatásairól;
- a WISE segítségével támogatjuk a vizek és a talajvizek állapotának egész EU-ra kiterjedő vizsgálatát.

2013-ban:

- támogatjuk a hatodik környezetvédelmi cselekvési program és az Európai Unió fenntartható fejlődési stratégiája környezeti eredményeinek felülvizsgálatát.

A teljes ötéves időszak során...

- fenntartjuk és bővítjük az EEA környezeti adatáramlási és tájékoztatási szolgáltatásait a Reportnet és az EEA öt környezeti adatközpontja révén;
- együttműködünk az Eurostattal, a JRC-vel és a Környezetvédelmi Főigazgatósággal, elsősorban a mutatókra, valamint az adatok ésszerűsítésére és időszerezésére összpontosítva, a Group of Four (Négyek Csoportja) megállapodás keretében;
- együttműködünk a Kutatási Főigazgatósággal és az EU által finanszírozott kutatási projektekké az eredmények jobb felhasználása érdekében;
- tematikus értékeléseket, korai figyelmeztetési tanulmányokat, stratégiai jövőelemzéseket és információs értékeléseket készítünk a kialakuló összetett és súlyos környezeti kihívások széles körének politikai szükségleteivel kapcsolatban;
- támogatjuk az Eurostat munkáját, amelyet a fenntartható fejlődési mutatók kapcsán végez;
- figyelemmel követjük a szakpolitikai célkitűzések terén elért haladást, valamint a környezeti és a kapcsolódó szakpolitikák és mutatók hatékonyságát a szakpolitikai válaszok szempontjából;
- rendszeresen értékeljük az EEA munkájának hatékonyságát;
- kiterjesztjük az EEA kommunikációját a nyilvánosságra, a döntéshozókra és a szakértőkre multimédiás, felhasználóbarát, többnyelvű szolgáltatásokon keresztül, különösen az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség, az ökoszisztémák és a gazdaság környezetbarátabbá tétele területén.

Az EEA hálózatai és irányítása

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökséget a tagállamok, az Európai Parlament és az Európai Bizottság képviselőiből álló Igazgatótanács irányítja. Az elnökség az Igazgatótanács elnökéből és alelnökeiből áll. Az Igazgatótanácsba minden tagállam delegál egy tagot, akit egy nemzeti összekötő és több nemzeti referenciaközpont és fő kapcsolattartási pont támogat.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség Tudományos Tanácsában környezetvédelmi szakértők tevékenykednek, beleértve a társadalomtudományok és az ágazatok szakértőit. A Tanács tanácsokat ad az EEA munkatársainak és kifejti véleményét különféle kérdésekben.

Az Eionet — a 39 tagból és együttműködő országból álló Európai környezeti információs és megfigyelő hálózat — az EEA és a tagállamok közötti különleges partnerség, amely az EEA hálózati tevékenységeinek középpontjában áll. Összesen csaknem 400 ember vesz részt az Eionet munkájában.

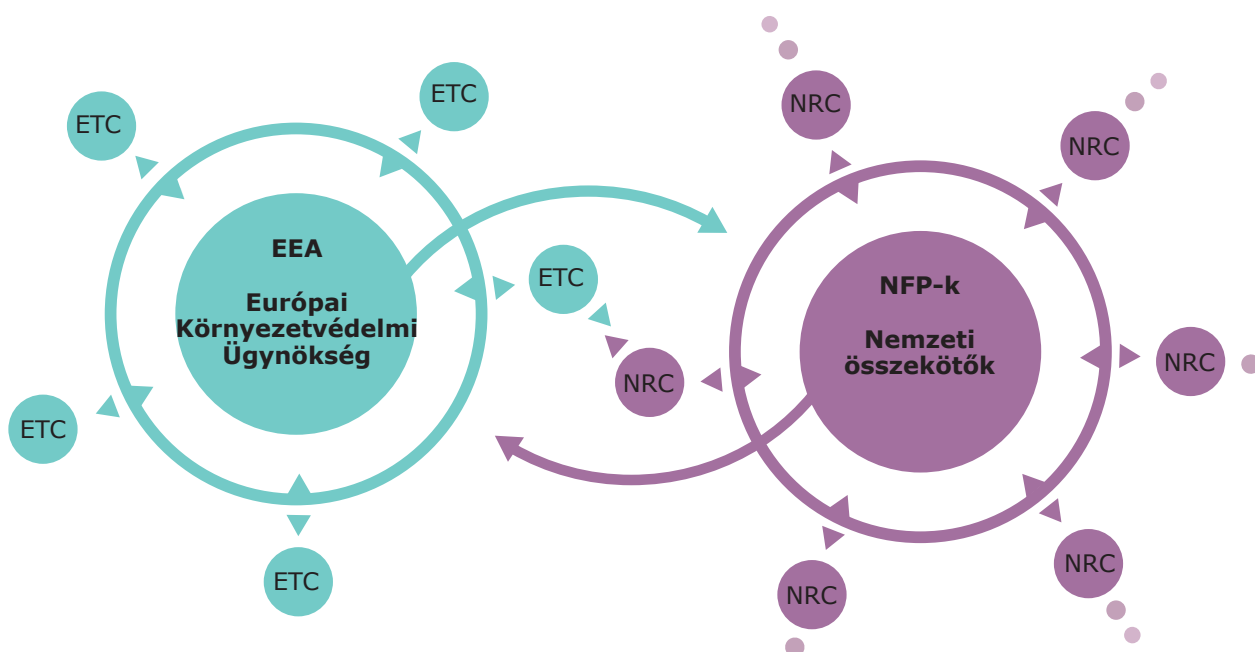
Az Ügynökség 2008. évi hatékonysági értékelése megerősíti, hogy *„Ezen hálózati rendszer létrehozását... az EEA egyik legfontosabb vívmányának tekintjük, és kulcsfontosságú szerepet tölt be a célkitűzések teljesítésének lehetővé tételében.”*

Az Eionet széles körű elismerésben részesül az együttműködés sokféle formájának támogatásáért, és az intézményi és műszaki partnerség pozitív példája. Az Eionet különösen hatékony a felelősségteljes irányítás előmozdításában az európai és a nemzetközi környezetvédelmi megfigyelési és jelentéstételi tevékenységekben, ilyen például a Föld-megfigyelő rendszerek globális rendszere és az ENSZ Környezetfigyelő rendszere (Environment Watch).

További hálózatok, amelyekkel az EEA együttműködik: az európai ügynökségek, az európai környezetvédelmi ügynökségek és a környezetmegőrzési ügynökségek vezetői, az EU-ügynökségek és a közösségi testületek tudományos tanácsainak elnökei, az EU szomszédsági programja alapján létrehozott hálózatok, az EU Földközi-tengeri térségi cselekvési terve, ezenkívül a Skandináv és az Északi-sarkvidéki Tanácson belüli nemzetközi hálózatok, ide számítva az ENSZ és a különféle többoldalú egyezmények alapján létrehozott hálózatot, valamint a sokféle nemzetközi és európai kutatási hálózatot.

Ezt a munkaterületet az alábbi stratégiai területen keresztül vállaljuk:

- Az EEA irányítása és partnerségei.

Megvalósítás

Az EEA a 32 tagországból válogatja ki munkatársait. Ezenkívül számos nemzeti szakértőt is foglalkoztat.

Az EEA munkaképességét javítja az öt Európai Témaközpont (ETC): Levegő és Éghajlatváltozás, Biológiai sokféleség, Földhasználat és területi információ, Víz, továbbá Fenntartható fogyasztás és termelés témaközpont. A témaközpontok az EEA több tagállamába elosztva működnek.

Az ügynökség mindennapi munkáját elsősorban a Négyek Csoportjával végzi, amelyet az EEA, a Környezetvédelmi Főigazgatóság, a Közös Kutatóközpont és az Eurostat alkot. A csoport célja az erőforrások használatának maximalizálása a környezeti jelentéstétel ésszerűsítésével és a tíz tematikus terület számára történő közös honlap-szolgáltatás biztosításával. A környezeti adatközpontok felölelik az éghajlatváltozás, a víz, a levegő, a biológiai sokféleség és a földhasználat (az EEA kezeli), az erdők és a talajok (a JRC kezeli), valamint a hulladék, a természeti erőforrások és a termékek (az Eurostat kezeli) kérdéseit.

A következő öt év során folytatjuk az új minőségirányítási rendszer és üzletmenet-folytonossági tervezés megvalósítását, folytatjuk a személyzeti szabályzat esetlegesen hátralévő rendelkezéseinek elfogadását; átdolgozzuk jelenlegi mutatókezelési rendszerünket, az adatjelentést, a belső irányítási rendszerünket és a kiegyensúlyozott eredménytáblánkat, hogy átláthatóbbá tegyük a kapcsolatot az elvégzett munka, a felhasznált erőforrások és az elért eredmények között.

A 2008. évi hatékonysági értékelés megállapítja, hogy „Az Ügynökség ezenkívül képes volt kielégíteni az egyre növekvő információigényt az erőforrások hasonló mértékű növelése nélkül, ami a szervezeten belül elért hatékonyságnövekedésre is rámutat.” Az Ügynökség munkatársaiként a megfelelő ár-érték arány betartására törekszünk a környezetvédelmi kérdések széles körében. Ez elengedhetetlen a mai fokozott pénzügyi nehézségek közepette, s amikor egyre több szervezet dolgozik környezetvédelmi kérdéseken.

Az Ügynökség erőforrásainak maximális kihasználására törekszünk a környezetvédelemmel kapcsolatos munkánk során a következő célok megvalósításával:

- az EMAS környezetvédelmi céljainak elérése évről évre;
- az Ügynökség átszervezése, hogy reagálóképesebb és rugalmasabb legyen;
- a feladatok megkettőzésének elkerülése az EU más intézményeivel;
- kapcsolattartás az Európai Bizottság munkatársainak különféle csoportjaival tematikus munkánkkal összefüggésben és az egységes igazgatás biztosítása érdekében;
- az összes európai finanszírozású környezetvédelmi intézkedés lehető legjobb kihasználása;
- a legfontosabb érdekelt felekkel és az állampolgárokkal folytatott kommunikáció és információközlés módjának további fejlesztése;
- a személyzet rendelkezésre állásának és hatékonyságának további maximalizálása, az egészségre és a jólétre összpontosítva.

A megvalósítással kapcsolatos tevékenységeinket az alábbi stratégiai területen keresztül hajtjuk végre:

- Az EEA belső irányítása és igazgatása.

Stratégiai területek

---

1 Környezetvédelmi témák

- 1.1 Levegőminőség
- 1.2 Légszennyezőanyag-kibocsátás
- 1.3 Biológiai sokféleség
- 1.4 Üvegházhatásúgáz-kibocsátás
- 1.5 Édesvíz
- 1.6 Tenger

2 Több területet érintő témák

- 2.1 Az éghajlatváltozás hatásai
- 2.2 Sebezhetőség és alkalmazkodás
- 2.3 Ökoszisztémák
- 2.4 Környezet és egészség
- 2.5 Tengerek
- 2.6 Fenntartható fogyasztás és termelés, valamint hulladékok
- 2.7 Földhasználat
- 2.8 Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás
- 2.9 Energia
- 2.10 Közlekedés

3 Integrált környezetértékelés

- 3.1 Integrált környezetértékelés
- 3.2 Regionális és globális értékelés
- 3.3 Döntéstámogatás
- 3.4 Közgazdaságtan
- 3.5 Stratégiai jövőök

4 Információs szolgáltatások és közlemények

- 4.1 Közös környezeti információs rendszer
- 4.2 Kommunikáció

1. stratégiai terület Környezetvédelmi témák

Az EEA egyik alapvető szerepe az EU környezetvédelmi politikájának támogatása, amit az EEA-tagországok uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása terén elért eredményeinek nyomon követésével és az erre vonatkozó jelentéskészítéssel valósít meg. Ide tartoznak a következők: jelentéskészítési mechanizmusok kialakítása és fenntartása, a közös (megosztott) környezeti információs rendszer kifejlesztése, az Inspire végrehajtása, minőségbiztosítási eljárások, elemzési keretek, valamint az adatállományok, mutatók és tematikus integrált értékelések szempontjából szabványosított termékek számos környezeti témakör — például levegőminőség és szennyezőanyagok kibocsátása, üvegházhatású gázok kibocsátása, édesvízi és tengeri környezetek — vonatkozásában. E munka részei *többek között* a cselekvés/tétlenség költségeinek elemzése, hatékonysági értékelések, a megállapodás szerinti szakpolitikai célokhoz és a hosszú távú referenciaértékekhez viszonyított „célból való távolság” értékelések, valamint a 2020 és 2030 közötti jövőbe történő előretekintések.

Az ilyen típusú munka iránti igény a következő öt évben, az EU környezetvédelmi szakpolitikájának és jogszabályainak alakulásával párhuzamosan várhatóan folytatódni és fejlődni fog. Az időszak kiemelt területei a következők lesznek: globális megállapodás 2009 őszén Koppenhágában az üvegházhatású gázok kibocsátásának 2012 utáni csökkentéséről; az átdolgozott uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer megvalósítása a 2008–2012 közötti időszakra; megállapodás szerinti nemzeti célok 2020-ig az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásai tekintetében; a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló és az integrált szennyezésmegelőzésről és -csökkentésről szóló irányelvek átdolgozása 2009-ben, az új „Tiszta levegőt Európának” (CAFE) irányelv végrehajtása, a biológiai sokféleség csökkenésének 2010-ig történő megállítására vonatkozó cél elérése felé haladás, a vízgyűjtő-kezelési tervek és kapcsolódó intézkedési programok első fordulója a víz keretirányelv keretében 2009-ben, valamint a nemrégiben elfogadott tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv végrehajtása. Az EEA e változó igények kielégítése érdekében meglévő adatáramlásaira, mutatóira és értékeléseire fog támaszkodni, vagy alkalmassá teszi ezeket ilyen célokra.

A 2009–2013 közötti általános célkitűzések

A szakpolitika-fejlesztés és -értékelés támogatása a *közösségi vívmányok* által felölelt környezetvédelmi témákon és kapcsolódó területeken belül, a következők révén:

- a mutatókkal és integrált értékelésekkel kapcsolatos európai szintű munka támogatásához szükséges, minőségbiztosított adatokhoz való teljes körű hozzáférés biztosítása a SEIS-en és az EEA környezeti adatközpontjain keresztül;
- a vonatkozó EEA-mutatók karbantartása és fejlesztése a mutatókezelési rendszeren belül;
- a különféle tematikus szakpolitikai menetrendek támogatása érdekében tematikus elemzések, értékelések és módszertanok biztosítása;
- a politikák jelenlegi eredményességének értékelése és a 2020–2030 közötti jövőbe való előretekintések készítése.

A munka az Európai Bizottság 6. Környezetvédelmi Cselekvési Programjával összhangban a következő főbb környezetvédelmi témákat öleli föl:

- **Levegőminőség**
- **Légszennyezőanyag-kibocsátás**
- **Biológiai sokféleség**
- **Üvegházhatásúgáz-kibocsátás**
- **Édesvíz**
- **Tenger**

1.1 Levegőminőség

Fő célkitűzésünk

A levegőminőségre és a levegőszennyezésre vonatkozó értékelések egész Európára kiterjedően, különösen a városi és a vidéki területeken, minőségbiztosított, naprakész, és amennyiben lehetséges, közel valós idejű adatok és mutatók alapján; összpontosítva különösen a szilárd részecskékre, az ózonnal, a mérgező és egyéb veszélyes szennyezőanyagokra, az ágazati kibocsátásokra, a rövid és hosszú távú levegőminőségi szakpolitikai célok elérése irányában tett előrehaladásra és ennek kilátásaira, valamint az emberi egészséget és az ökoszisztémákat érintő levegőminőségi hatásokra vonatkozó értékelések alapanyagaira.

Elemzés

Noha a környezeti levegőminőség folyamatosan javul Európában, még mindig nagy út áll előttünk az emberi egészség és a környezet védelmére vonatkozó hosszú távú célok eléréséig.⁽¹⁾ Továbbra is fennállnak az emberi egészséget, az ökoszisztémákat, a növényi kultúrákat és az erdőket érintő lényeges hatások a részecskék, mint például PM₁₀ és PM_{2,5}, az ózonnal, a mérgező és egyéb veszélyes szennyezőanyagok környezeti levegőben való jelenléte és különféle anyagok lerakódása miatt. A következő stratégia időszakában a szakpolitika kiemelt területei az új „Tiszta levegőt Európának” irányelv végrehajtása és felülvizsgálata (2013), a levegőre vonatkozó tematikus stratégia felülvizsgálata (2010) és a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelv jelenlegi felülvizsgálata.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- naprakész, és amennyiben lehetséges, közel valós idejű minőségbiztosított adatokat, térképeket, mutatókat és a kor követelményeinek megfelelő, ésszerűsített hozzáférést biztosítunk a vonatkozó levegőminőségi honlapokhoz a SEIS-en és a levegőre vonatkozó EEA-adatközponton keresztül;
- integrált és célzott értékeléseket készítünk a levegőszennyezésről és a zajról, az emberi egészséget és a környezetet érintő hatásokról, valamint a kapcsolódó politikák és intézkedések hatékonyságáról és járulékos hasznairól;

- éves értékeléseket készítünk a nyári ózonszintekről (a környezeti levegőben lévő ózonnal szülő irányelvvel összhangban), valamint az övezetek és agglomerációk levegőminőségéről (a környezeti levegő minőségéről szülő irányelvvel összhangban);
- munkánk során szélesebb körben felhasználva a modellezési technikákat, a fejlett térbeli térképezési eljárásokat és az Inspire-t, hozzájárulunk az EEA integrált környezeti értékeléséhez, továbbá a környezet és egészség kapcsolatának elemzéséhez;
- szoros együttműködésben dolgozunk az Eionettel, az Európai Levegő és Éghajlat-változási Témaközponttal, a GMES légköri szolgáltatásokkal, az Eurostattal, a JRC-vel és egyéb EK-szolgálatokkal, a WHO-val, az ENSZ EGB-vel (az egyezmény keretében működő programokkal, központokkal és munkacsoportokkal), a levegőminőség megfigyelésének minőségellenőrzésével/ minőségbiztosításával foglalkozó nemzeti referencialaboratóriumok hálózatával, egyéb adatszolgáltatókkal (pl. regionális szervek, városok, ipari és tudományos, kutató- és társadalmi intézetek); és
- multimédiás, felhasználóbarát, interaktív szolgáltatásokon keresztül javítjuk a levegőminőségre vonatkozó információk felhasználását.

⁽¹⁾ A beltéri szennyezés kérdését a „Környezet és egészség” több területet érintő téma öleli fel.

1.2 Légszennyezőanyag-kibocsátás

Fő célkitűzésünk

Értékelések biztosítása a szennyezőanyagok, köztük a mérgező és veszélyes szennyezőanyagok levegőbe és adott esetben más közegekbe történő kibocsátásával kapcsolatban. Ez tartalmazni fogja *többek között* a vonatkozó uniós és nemzetközi jogszabályokban meghatározott célok elérésének irányába tett haladás nyomán követését és az erre vonatkozó előretekintések biztosítását, valamint a kibocsátások csökkentésére irányuló európai politikák és intézkedések hatékonyságának értékelését.

Elemzés

Jóllehet, a legfőbb légszennyező anyagok kibocsátásai az elmúlt években csökkentek, a légszennyezés továbbra is jelentős káros hatást gyakorol az emberi egészségre, az ökoszisztémákra és a növényi kultúrákra. A nagy és kis létesítményekből, valamint a diffúz forrásokból, így például a közlekedésből, a mezőgazdaságból és a háztartásokból származó szennyezőanyag-kibocsátások általában továbbra is aggodalmat keltenek.

2009-ben még mindig folyamatban lesz a savasodás, az eutrofizálódás és a talaj közeli ózon csökkentését célzó ENSZ EGB Genfi Egyezményhez (LRTAP) csatolt Göteborgi Jegyzőkönyv, valamint a nemzeti kibocsátási határértékekről (NEC) szóló és a szennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről (IPPC) szóló irányelv felülvizsgálata. Ezen túlmenően 2009 vége felé be fogják vezetni az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartást (E-PRTR), amely a jelenlegi európai szennyezőanyag-kibocsátási nyilvántartás (EPER) helyét fogja átvenni.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- naprakész, és amennyiben lehetséges, közel valós idejű minőségbiztosított adatokat, mutatókat és a kor követelményeinek megfelelő, ésszerűsített hozzáférést biztosítunk a vonatkozó légszennyezőanyag-kibocsátásokról szóló honlapokhoz a SEIS-en, az Inspire-on és a levegőre vonatkozó EEA-adatközponton keresztül;
- támogatjuk az Európai Bizottságot a légszennyezőanyag-kibocsátásokra és az üvegházhatásúgáz-kibocsátásokra vonatkozó adatok különféle létező jogszabályok — köztük a NEC-irányelv és az üvegházhatású gázok nyomán követésére szolgáló mechanizmus — alapján történő gyűjtésének és az ezekről való jelentéskészítésnek az ésszerűsítését;
- elkészítjük az EU éves kibocsátás-nyilvántartási jelentéseit az ENSZ EGB nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő levegőszennyezésről szóló egyezményéhez és a nemzeti kibocsátási határértékekről szóló irányelvhez, valamint az EMEP-pel közösen a levegőbe történő kibocsátások nemzeti nyilvántartási adatainak felülvizsgálatát;
- értékeléseket adunk a légszennyező anyagok kibocsátásának és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló politikák közötti együttműködésről és helyettesítésről, valamint a legfőbb légszennyezőanyagok kibocsátásainak csökkentését célzó, kiválasztott politikák hatékonyságáról és a levegőminőségre gyakorolt ezt követő hatásáról;
- szoros együttműködésben dolgozunk az Eionettel és egyéb adatszolgáltatókkal, az EEA Európai Levegő és Éghajlat-változási Témaközpontjával, az ENSZ-EGB nagy távolságra jutó, országhatárokon áterjedő légszennyezésről szóló egyezményével (különösen az EMEP-programmal, ennek a kibocsátás-nyilvántartásokkal és előrevetítésekkel foglalkozó központjával, valamint a kibocsátás-nyilvántartásokkal és előrejelzésekkel foglalkozó munkacsoportjával), valamint az Európai Bizottság szolgálataival (ideértve az Eurostatot és a JRC-t);
- közzéteszük az EEA honlapján az EMEP/EEA légszennyezőanyagkibocsátás-nyilvántartásokról szóló útmutatót, amelyet az ENSZ EGB kibocsátás-nyilvántartásokkal és előrevetítésekkel foglalkozó EMEP-munkacsoportja rendszeresen naprakésszé fog tenni; és
- helyet biztosítunk az Európai Bizottság E-PRTR honlapja és az IRIS adatbázis számára, és hozzájárulunk a kapcsolódó jelentéskészítési tevékenységekhez.

1.3 Biológiai sokféleség

Fő célkitűzésünk

Információk, adatok és elemzések készítése a vizek, a földfelszíni rendszerek és talajok, valamint a levegő biológiai sokféleségéről egy integrált elemzési keretrendszer útján, amely támogatni fogja az egyes kiemelt területeket és a több kiemelt területet érintő megfontolásokat, beleértve *többek között* a vonatkozó uniós és nemzetközi jogszabályokban meghatározott célok elérésének irányába tett haladás nyomon követését és az erre vonatkozó előtekintések biztosítását, valamint az európai politikák és intézkedések hatékonyságának értékelését.

Elemzés

A következő öt évben az EU biológiai sokféleséggel foglalkozó politikai területének bővülését lehet majd tapasztalni, ami annak köszönhető, hogy egyre tudatosabbá válik a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatásainak jelentősége az emberi jólét szempontjából. A 2009–2013 közötti időszakban három kiemelt politikai témakör lesz a középpontban: a kulcsfontosságú fajok és élőhelyek védelme a madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv alapján; az EU-ban a biológiai sokféleség csökkenésének 2010-ig történő megállítására irányuló elkötelezettség és előrehaladási jelentések készítése mutatók segítségével (SEBI2010); egy hosszabb távú jövőkép az ökoszisztéma-szolgáltatások egészségének és terhelhetőségének fenntartásával kapcsolatban (lásd a 2.3. részt).

E kiemelt területek együttes megvalósítása két okból igényel figyelmet: először is, a biológiai sokféleség, különösen a fajok és élőhelyek elvesztése a természeti rendszerek által nyújtott „ökoszisztéma-szolgáltatások” csökkenéséhez vezet; másodsor pedig, mivel a három kiemelt terület közötti fenti és sok egyéb kapcsolat a szükségtelenül párhuzamos adatgyűjtési folyamatok elkerülése érdekében az adatok és az elemzés következetes megközelítését igényli.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- a SEIS-en, az Inspire-on és az EEA biológiai sokféleséggel, ökoszisztémákkal és földhasználattal foglalkozó környezeti adatközpontjain keresztül minőségbiztosított adatokat szolgáltatunk az európai jelentéskészítési kezdeményezések, különösen a természetvédelmi irányelvek támogatásaképpen;
- a meglévő közösségi jogszabályok vonatkozó cikkeinek előírásai alapján elemzést készítünk az egyes fajok és élőhelyek állapotáról és trendjeiről;
- jelentést készítünk a biológiai sokféleség csökkenésének megállítására/lassítására irányuló uniós és globális célok irányában tett előrehaladásról, a Streamlining European Biodiversity Indicators 2010 (A biológiai sokféleséggel kapcsolatos európai mutatók ésszerűsítése 2010) című anyag felhasználásával;
- területi elemzést készítünk azokról az érdekütközésekről és lehetséges kompromisszumokról, amelyek a biológiai sokféleség, a gazdasági fejlődés és a társadalmi célok között fennállnak, különös figyelemmel az éghajlatváltozásra és a természetmegőrzési célkitűzésekre;
- felhasználjuk a biológiai sokféleségre vonatkozó uniós finanszírozású kutatási projektekből származó elemzési alapanyagokat és eredményeket az EEA-nak a környezet állapotára és előtekintésekre vonatkozó rendszeres jelentéseihez, valamint az európai ökoszisztéma-értékeléshez (Eureca 2012); és
- javítjuk az EEA fajokról, élőhelyekről szóló közleményeit és ezek mutatókban való összegzését, amelyet a politikai döntéshozók, a polgárok és a média multimédiás csatornák útján — ideértve az EK biológiai sokféleségre vonatkozó elszámolási mechanizmusát — felhasználhatnak.

1.4 Üvegházhatásúgáz-kibocsátás

Fő célkitűzésünk

Az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásokra vonatkozó politikai céljainak (Kiotó és 2020) elérése irányában tett előrehaladás nyomon követése és értékelése, az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló uniós politikák és intézkedések eredményességének értékelése és a hosszú távú éghajlatváltozást mérséklő stratégiák kidolgozásának támogatása.

Elemzés

A globális felmelegedés messzire ható következményekkel fog járni. A globális éghajlatváltozás kezelésére irányuló fellépés technikailag is megvalósítható és — összevetve a nem enyhített éghajlatváltozás magas költségeivel — megfizethető is. A Kiotói Jegyzőkönyv céljai kezdőlépésnek tekinthetők, amelyet 2012-ig meg kell tenni. A legfontosabb létező, témába vágó jogszabály a kibocsátási erőfeszítések tagállamok közötti megosztása a kiotói célok elérése érdekében, az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere (ETS), amely az energiatermelést és az energiaigényes ipart veszi célba, valamint az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának nyomon követésére szolgáló mechanizmus. Globális szinten az üvegházhatásúgáz-kibocsátás lényeges további csökkentése szükséges az EU által javasolt cél eléréséhez, amely a változás iparosodás előtti szinthez képest legfeljebb + 2 °C-os hőmérséklet-emelkedésre való korlátozása. Az UNFCCC-n belül folyik egy globális, Kiotó utáni rendszer kidolgozása; az ezzel kapcsolatos megállapodás 2009 végére várható Koppenhágában.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- a SEIS-en és az EEA éghajlat-változási adatközpontján keresztül biztosítjuk az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozó uniós jogszabályok alapján az országoktól összegyűjtött adatokat, információkat és mutatókat az európai jelentéskészítési kezdeményezések, mint például az üvegházhatású gázokról szóló éves uniós nyilvántartás támogatása érdekében, továbbá biztosítjuk a naprakészebb becsléseket, az üvegházhatásúgáz-kibocsátásokra vonatkozó mutatók rendszeres frissítéseit és a 2008–2012 közötti időszakra szóló kiotói és bármilyen új célok eléréseire irányuló politikák és intézkedések előrevetéseinek és eredményességének éves elemzéseit;
- éves jelentést készítünk a tagállamok EU-ETS-sel szerzett tapasztalatairól, amelyet kibővítettünk az ETS eredményességének értékelésével, a kiotói mechanizmus részét képező projektekről és esetleg más, a szén-dioxid-kibocsátás ellensúlyozását célzó piacokról és projektekről;
- elemzést és értékelést készítünk azokról az pályákról, amelyeken keresztül elérhető az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és környezetbarátabb gazdaság; ide tartoznak az integrált mérséklési és alkalmazkodási előretételek és az alternatív jövőre vonatkozó forgatókönyvek, amelyek összekapcsolják a társadalmi-gazdasági trendeket, a kibocsátásokat, a szén-dioxid-elszámolási rendszereket és a vízminőségre, a biológiai sokféleségre, a talajokra, az erdőkre és az óceánokra mint nyelőkre vagy forrásokra gyakorolt hatásokat, továbbá a levegőminőség és a lakosság egészsége szempontjából jelentkező járulékos hasznokat;
- támogatjuk a légszennyezőanyag-kibocsátásokra és az üvegházhatásúgáz-kibocsátásokra vonatkozó adatok különféle, létező jogszabályok — köztük a NEC-irányelv és az üvegházhatású gázok nyomon követésére szolgáló mechanizmus — alapján történő gyűjtésének és az ezekről való jelentéskészítésnek az ésszerűsítését célzó európai bizottsági projektet;
- támogatjuk az UNFCCC felülvizsgálatát, és segítünk az UNFCCC tárgyalási folyamatával kapcsolatban felmerülő mindenfajta technikai kérdésben; és
- felhasználóbarát hozzáférést hozunk létre a jelentésekhez, adatokhoz és mutatókhoz és egyéb információkhoz az EEA éghajlat-változási adatközpontján keresztül, a kapcsolódó elemzési és döntéstámogató eszközökkel együtt.

1.5 Édesvíz

Fő célkitűzésünk

A vízminőséggel és -mennyiséggel kapcsolatos európai politikák támogatása, a vízminőség, -mennyiség és -felhasználás integrált értékelésének biztosításával, az előrehaladás nyomon követése és előrettekintések biztosítása a politikai célok elérésére és a minőségbiztosítási rendszerekre vonatkozóan, mindezt naprakész, és amennyiben lehetséges, közel valós idejű adatokkal, mutatókkal, modellekkel és elemzésekkel alátámasztva.

Elemzés

Az utóbbi évek javulása ellenére Európa sok édesvízi ökoszisztémája továbbra is veszélyben van a vízbe történő, folytatódó, különösen a mezőgazdaságból származó kibocsátások miatt, a víztestek fizikai átalakítása miatt, amelynek célja például a hajózás segítése és a vízenergia-termelés, valamint a szélsőséges események hatásai és az árvizekhez és aszályokhoz vezető rossz erőforrás-gazdálkodás miatt.

Az EU-ban a víz keretirányelv (WFD) és a kapcsolódó vízügyi irányelvek biztosítják azt az integrált keretrendszert, amely a vízgazdálkodás e nagyszámú és változatos kihívásának kezelésére szolgál. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és a kapcsolódó intézkedési programok első fordulója 2009-ben az előkészítés és a fellépés közti fontos küszöb átlépését jelzi a víz keretirányelv végrehajtása során. A megfelelő végrehajtás folyamatos integrációt igényel az ágazati tevékenységek között (mezőgazdaság, vidékfejlesztés, gazdaság, energia, szállítás, vízi infrastruktúra), és azt az érintett szereplők közötti, a helyes gyakorlatokról és az alkalmas, hatékony intézkedésekről folytatott széles körű információcserével kell támogatni.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- a SEIS-en, az EEA vízügyi adatközpontján és az Európai Vízügyi Információs Rendszeren (WISE) keresztül biztosítjuk az országokból a vízbe történő kibocsátásokra, a vízminőségre és -mennyiségre vonatkozó uniós jogszabályok alapján összegyűjtött adatokat, információkat és mutatókat az európai jelentéskészítési kezdeményezések támogatása érdekében, ideértve a közösségi felszíni vizek és talajvíz állapotának 2012. évi felülvizsgálatát a víz-keretirányelv 18. cikkének támogatásaképpen;
- integrált értékelést készítünk a vízszennyezésről, a vízminőségről és a politikák eredményességéről, a hatótényező-terhelés-állapot-hatás-válaszintézkedés keretrendszerének, az integrált vízügyi erőforrás-gazdálkodás, az ökoszisztéma-szolgáltatások, az erőforrások elszámolása, a terhelhetőség és a területi térképezés koncepcióinak az alkalmazásával;
- a vízhiányra és aszályra vonatkozó információk rendszeren keresztül, a JRC-vel együttműködve információkat és elemzéseket készítünk a vízmérlegek és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás területén;
- értékeléseket készítünk a vízjavakról és -szolgáltatásokról, kiemelve az ökoszisztémák szélesebb összefüggését, a biológiai sokféleséget és az invazív idegen fajok hatásait, a sósvíz beáramlásának, az áradásoknak és a hőmérséklet-eltolódásoknak a hatásait;
- felhasználóbarát hozzáférést biztosítunk a jelentésekhez, adatokhoz — köztük a közel valós idejű adatokhoz, mutatókhoz, információkhoz, valamint a kapcsolódó elemzési eszközökhöz; és
- multimédiás, felhasználóbarát, interaktív szolgáltatásokon keresztül javítjuk a vízminőségi és -mennyiségi, valamint éghajlatváltozással kapcsolatos témák nyilvános megismerését.

1.6 Tenger

Fő célkitűzésünk

A tengerrel kapcsolatos európai és nemzetközi politikák és a végrehajtás támogatása integrált EEA tengeri értékelések biztosításával, amelyek felölelik *többek között* a tengeri ökoszisztéma egészsége és az emberi jólét közötti összefüggéseket, naprakész adatokkal, mutatókkal, modellekkel és elemzésekkel alátámasztva.

Elemzés

A tengeri környezet halászatból, az energia és az erőforrások feltárásából és kiaknázásából, a turizmusból, a hajózásból és a szennyezésből származó emberi terhelései összességükben növekszenek, és Európa-szerte rossz a tengeri ökoszisztémák általános állapota. Az éghajlatváltozás növeli a terhelést, és olyan hatásokhoz vezet, mint például a magasabb hőmérsékletek, az óceánok savasodása, amelyek máris csökkentik a tengerek és óceánok képességét az üvegházhatású gázok légkörből való megkötésére, illetve néhány tengeri bióta esetében csökkentik a működőképességet. Az uniós politika egyfajta „ökoszisztéma-megközelítést” vezetett be a tengeri környezetben folytatott emberi tevékenységek kezelésére stratégiáin és irányelvein keresztül.

A páneurópai léptékű sikeres végrehajtáshoz szükség lesz a jelenlegi helyzet, a múltbeli trendek és az előretekintések összehasonlítható adatokon és információkon keresztül történő sokkal jobb jellemzésére, ideértve a társadalmi-gazdasági hatótényezőket és terheléseket, valamint a tengeri környezet és a regionális tengerek jelenlegi és jövőbeni felhasználásaival kapcsolatos lehetőségek és a környezeti következmények jobb áttekintését.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- a SEIS-en, az EEA vízügyi adatközpontján és az Európai Vízügyi Információs Rendszeren (WISE) keresztül támogatást nyújtunk a nyomon követési és értékelési igények pontosításához, az új tengeriadat-áramlások, információk és mutatók létrehozásához, ésszerűsítéséhez és jobb eléréséhez a vonatkozó uniós jogszabályok alapján, különösen az EU tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelve és a víz keretirányelv (part menti vizek) tekintetében;
- erősíteni fogjuk az EEA integrált tengeri értékelések keretrendszerét a DPSIR-alkotóelemek fokozott lefedésével, javított mutatók felhasználásával, valamint az ökoszisztéma-megközelítés szempontjainak (pl. gazdasági értékelés), az Európai Tengeri Megfigyelési és Adathálózat (EMODNET) tengerpolitikai kezdeményezésének, az Inspire-nak, előretekintéseknek és forgatókönyveknek az integrálásával;
- hozzájárulunk a GMES tengeri alapszolgáltatások létrehozásához;
- növelni fogjuk a kölcsönös előnyökön alapuló együttműködésünket az ENSZ-szel és a regionális tengeri egyezményekkel, a tudományos közösséggel és a szervezett civil társadalommal az EEA integrált tengeri értékelések kidolgozása során, annak biztosítása érdekében, hogy ezek jobban tükrözzék az egyes európai regionális tengerek állapotát; és
- integrált értékeléseket fogunk készíteni a tengeri környezetről és az uniós politikák eredményességéről, ideértve a biológiai sokféleséggel, a vízminőséggel, a halászattal kapcsolatos és a tengerészeti kérdéseket, valamint a tengeri ökoszisztéma termékeinek és szolgáltatásainak állapotáról és értékéről különböző politikákhoz kapcsolódó forgatókönyvek alapján, és hozzá fogunk járulni a svéd elnökség alatt 2009-ben, a spanyol elnökség alatt 2010-ben a Balti-tengerre vonatkozó tengeri értékelésekhez, a Földközi-tengeren a Horizon 2020-hoz, az EK és az Északi-sarkvidéki Tanács és az Északi Tanács számára készülő Északi-tengeri értékeléshez és az Eureka 2012-höz.

2. stratégiai terület

Több területet érintő témák

A gyors változások miatt növekszik az igény a több területet érintő, integrált elemzések iránt. Egyértelműen a figyelem középpontjába kerültek Európa fogyasztási szokásai és termelési szerkezetei s ezeknek az éghajlatváltozásra és a biológiai sokféleségre gyakorolt hatása, továbbá hogy ezeket világszerte hogyan szolgálják ki az ökoszisztémák, és hogy ezeket a formákat hogyan lehetne kiigazítani a változás fényében. Ennek eredményeképpen növekszik az e valamennyi folyamatra vonatkozó, kapcsolt információk iránti igény. Egy globalizált gazdaságban, amelyben az egyének, a vállalkozások és a kormányok globális hatókört érhetnek el, sok különböző politikatípus érintheti a természeti környezet és az általa a szárazföldön vagy a tengerekben biztosított erőforrások terhelhetőségét.

A szállítástól az energiáig, a mezőgazdaságtól a kereskedelemig, a turizmustól az emberek jólétéig minden emberi tevékenység megnyilvánulhat olyan módon, amely nem szándékos következmények tovagyrúzó láncával jár, és potenciálisan gyors, nem lineáris változásokhoz és a természeti környezet billenési pontjaihoz vezet el bennünket. E realitásokkal és azzal kapcsolatban, hogy hová vezethetnek, sok a bizonytalanság. Világos azonban, hogy a környezet és a gazdaság e kapcsolatban eddig nem voltak egyenlő partnerek.

A 2009–2013 közötti általános célkitűzés

A politikafejlesztés és -értékelés támogatása a több területet érintő témákon belül, a következők révén:

- építünk a 2004–2008 közötti stratégia eredményeire a több területet érintő értékelések — mint például területi elemzés, hatásmutatók, előrettekintések és forgatókönyvek, politikai eredményességi értékelések, gazdasági értékelések — készítéséhez szükséges módszerek és elemzések tekintetében;

- e módszereket kifejezettebb módon hasznosítjuk e stratégiai területen belül a több területet érintő témák széles körét illetően, úgymint ágazati integráció, éghajlatváltozás, fenntartható fogyasztás és termelés, valamint tengeri, területi és kohéziós politikák;
- külön figyelmet fordítunk a SOER 2010, az Eureka 2012 és az IPCC 2013 szempontjából elsőbbséget élvező kérdésekre; és
- hálózatainkon belül szövetségeket és kapacitásokat építünk ki, hogy ilyen több területet érintő elemzéseket és értékeléseket végezzünk a SEIS keretében.

A munka az Európai Unió politikai és környezetvédelmi palettáján előforduló tíz fő, több területet érintő témára tagolódik:

- **az éghajlatváltozás hatásai**
- **sebezhetőség és alkalmazkodás**
- **ökoszisztémák**
- **környezet és egészség**
- **tengerek**
- **fenntartható fogyasztás és termelés, valamint hulladékok**
- **földhasználat**
- **mezőgazdaság és erdőgazdálkodás**
- **energia**
- **közlekedés**

2.1 Az éghajlatváltozás hatásai

Fő célkitűzésünk

Közvetlen hozzájárulás az éghajlatváltozás hatásaival foglalkozó uniós politika kidolgozásához a vonatkozó mutatók finomításával, értékelések készítésével, európai társadalmi-gazdasági tényezőkkel kombinálva, a múltbeli trendek felhasználásával, nowcasting (ultrarövidtávú előrejelzés) technikával, területi elemzéssel, előrettekintő értékelésekkel és a politika eredményességének elemzésével, gazdasági szempontok bevonása mellett.

Elemzés

Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentését célzó erőteljes fellépés ellenére várhatóan folytatódni fognak az éghajlatváltozás természeti erőforrásokra és emberi tevékenységekre gyakorolt hatásai. Ha sikerül is elérni az EU célját, ami a hőmérséklet-emelkedés legfeljebb + 2 °C-ra való korlátozása, még mindig sok hatással kell számolni. Az éghajlatváltozás további terhelést jelent a természeti és emberi rendszerekre, amelyekre a globalizálódás és a világszerte növekvő fogyasztási minták miatt már egyébként is egyre nagyobb nyomás nehezedik.

Az EEA 2008-ban a Közös Kutatóközponttal és az Egészségügyi Világszervezet európai központjával együttműködésben elkészítette az éghajlati hatásokra vonatkozó jelentését több mint 40 mutató felhasználásával, amelyek fizikai, biológiai és egészségügyi hatásokat ölelnek fel. Ebben azt a következtetést vonták le, hogy az éghajlatváltozással járó változások minden szempontból széles körűek és egyre nagyobbak. A különféle globális megfigyelési és *in situ* mérési programokból származó adatok is azt mutatják, hogy az IPCC 2007 jelentés legborúlátóbb becslésein is túlmutató körülményeket tapasztalunk.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- javítjuk és karbantartjuk a hatásokra vonatkozó információkat, adatokat, mutatókat és modelleket az EEA éghajlatváltozással foglalkozó környezeti adatközpontjában, és össze fogjuk ezeket kapcsolni a vízzel, a biológiai sokféleséggel és a földhasználat foglalkozó környezeti adatközpontban lévő információkkal és adatokkal;
- egy sor éghajlatváltozással foglalkozó és kapcsolódó értékelést készítünk a környezetre és a fenntarthatóságra vonatkozó szélesebb stratégiákhoz kapcsolódó tematikus területeken, a SOER 2010 és az Eureca 2012 értékelésekhez, és a támogatás iránti növekvő igénynek való megfelelés érdekében rendszeresen naprakésszé tesszük az éghajlatváltozás európai hatásaira vonatkozó, mutatókon alapuló értékelést;
- Európa-szerte kutatócsoportokkal működünk együtt, hogy javítsuk az éghajlatváltozás hatásaira vonatkozó előrettekintő tanulmányok regionalizálását;
- az ECMWF-fel együttműködésben modelleket és adatokat fogunk kidolgozni, hogy egy leskálázott éghajlati archívumot hozzunk létre Európa éghajlatának szubregionális léptékű, visszamenőleges elemzése és előrejelzése érdekében; és
- multimédiás, felhasználóbarát, többnyelvű termékeket hozunk létre az éghajlatváltozás hatásainak mértékéről.

2.2 Sebezhetőség és alkalmazkodás

Fő célkitűzésünk

A sebezhetőséggel és alkalmazkodással, valamint a katasztrófaregelőzéssel és -kezeléssel kapcsolatos új uniós és európai politikafejlesztés támogatása oly módon, hogy online hozzáférést alakítunk ki a vonatkozó környezeti információkhoz, a gyors területi feltárással szolgáló megfigyelésekhez és döntéstámogató eszközökhöz, a SEIS-en és a GMES szolgáltatásokon keresztül, hogy segítsük a tagállamokat az éghajlatváltozás hatásainak kezelésére, az alkalmazkodásra, a sebezhetőség feltárására, a katasztrófaregelőzésre és -kezelésre vonatkozó célkitűzéseik elérésében.

Elemzés

A természeti erőforrások és az emberi tevékenységek sebezhetősége az éghajlatváltozás következtében növekszik Európában. Ennek része a szélsőséges hőmérsékletek, csapadék, áradások, szélviharok, aszályok, erdőtüzek intenzívebbé válása, az intenzívebb földhasználat, az ipari fejlődés, a városi terjeszkedés, az infrastruktúra kiépítése és a biológiai sokféleség csökkenése. Az EU éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról szóló 2007. évi zöld könyve hangsúlyozza az embereket, az infrastruktúrát és a környezetet érintő károk fokozott kockázatát az EU-ban, és felhívja a figyelmet a korai fellépés és politikai válaszadás szükségességére Európában.

Az UNFCCC keretében egy öt éves munkaprogramot hajtanak végre a hatások, a sebezhetőség és az alkalmazkodás tárgyában. Folyik egy globális, Kiotó utáni rendszer kidolgozása, amely magában foglalja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást; az ezzel kapcsolatos megállapodást 2009 végére tervezik Kopenhágában.

Az Európai Bizottság egy alkalmazkodásról szóló fehér könyvet készít elő, annak a lehetőségével, hogy az alkalmazkodást a legsebezhetőbb régiókban beépítik az uniós politikákba. Az Európai Bizottság egy, a katasztrófaregelőzés területéhez tartozó közösségi kezdeményezésről szóló közleményt is tervez, amelynek célja az információk módszeresebb összegyűjtése a fellépések támogatása érdekében EU-szerte.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- más európai szervezetekkel együttműködve (pl. DG ENV, JRC, EMSA, ESA) európai szinten összegyűjtjük, kezeljük és értékeljük a politika szempontjából fontos adatokat az EU-ban és a szomszédos országokban a környezeti sebezhetőség határokat átlépő feltérképezése céljából;
- jelentést készítünk a nemzeti éghajlati alkalmazkodási tervekről, továbbá útmutatást és támogatást nyújtunk a regionális megelőzési, kezelési és alkalmazkodási stratégiákra és legjobb gyakorlatra vonatkozó információcseréhez;
- felmérjük a természeti katasztrófák és ipari balesetek környezeti hatásait Európában, valamint a kezelésükre és megelőzésükre szolgáló meglévő intézkedéseket, hogy kiegészítsük a más szervezetek által összegyűjtött, gazdasági veszteségre és társadalmi hatásra vonatkozó információkat;
- támogatjuk egy közösségi elszámolási mechanizmus létrehozását a katasztrófaregelőzésre és -kezelésre vonatkozó információk és legjobb gyakorlatok kicserélése érdekében, amelyet az Európa-szerte a katasztrófaregelőzésben és -kezelésben működő szereplők hálózataival közösen kell kidolgozni; és
- kifejlesztjük az „éghajlatváltozással, sebezhetőséggel és alkalmazkodással foglalkozó európai információs szolgáltatás” prototípusát, hogy biztosítsuk az európai éghajlat-változási adatokhoz és forgatókönyvekhez való hozzáférést a fellépésekre és a helyes gyakorlatra vonatkozó információkkal együtt, ideértve a gazdasági költségeket, összekapcsolva az EEA éghajlat-változási adatközpontjával és egységben a katasztrófaregelőzési és -kezelési információs szolgáltatással.

2.3 Ökoszisztémák

Fő célkitűzésünk

Az ökoszisztémákon és szolgáltatásokon alapuló szemléletmód beépítésének támogatása a jelenlegi és jövőbeni uniós tematikus politikákba, valamint a nemzetközi és regionális politikai területeken megvalósuló ágazati fejlesztésekbe, továbbá az EEA mutatórendszerén belül a legfontosabb jelentések és integrált értékelések készítésébe, mint amilyen például a SOER 2010 és az Eureka 2012.

Elemzés

Az ökoszisztéma-szolgáltatások számos természeti eszköz olyan terméké váló átalakítását jelentik, amelyre az embereknek szüksége van, amely számukra hasznot hoz, és amelyhez értéket rendelnek. Ide tartoznak az ellátó szolgáltatások – az ökoszisztémákból szerzett termékek, ideértve például a genetikai erőforrásokat, az élelmiszert és rostot, az édesvizet; a szabályozási szolgáltatások – az ökoszisztéma folyamatainak szabályozásából eredő hasznok, ideértve az árvizek és a betegségek ellenőrzését, az éghajlatot, a vizet és az emberi egészséget; kulturális szolgáltatások – ideértve olyan, nem kézzelfogható előnyöket, mint a kikapcsolódás, az esztétikai értékek és a szellemi gazdagodás; és támogató szolgáltatások – amelyek az összes többi ökoszisztéma-szolgáltatás előállításához szükségesek, ideértve a biomassza termelését, a tiszta levegőt, a táplálékláncot, a víz körforgását.

Ezeket a természeti szolgáltatásokat a gazdasági piacok, a kormányzati politikák és a földhasználati gyakorlatok nem ismerik el kellőképpen, és emiatt sok ökoszisztéma-szolgáltatás veszélyben forog, illetve fennáll terhelhetősége elvesztésének súlyos veszélye. Az ökoszisztéma-szolgáltatások koncepciójának szélesebb megvalósítása Európában, összekapcsolva a 2005. évi millenniumi ökoszisztéma-értékelés nyomán követésével és a biológiai sokféleséggel, továbbá az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség gazdaságtanával foglalkozó egyezményhez kapcsolódó G8+5 kezdeményezéssel, erőteljes gazdasági érveket fog biztosítani, amelyek megváltoztathatják a politikai prioritásokat, a fellépést és a finanszírozást a környezetpolitika területén, valamint felkelthetik más ágazatok egyéb érdekelt feleinek figyelmét, növelve bennük ezzel a változás gazdasági jelentőségének tudatosságát.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- elkészítjük az Eureka 2012-t, az Európára vonatkozó első ökoszisztéma-értékelést, amely a millenniumi ökoszisztéma-értékelés nyomán követésének alapanyaga lesz;
- támogatjuk az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség gazdaságtanát (TEEB), a millenniumi ökoszisztéma-értékelést és az UNEP globális zöld New Deal kezdeményezését az erőforrások elszámolásával kapcsolatban, dokumentáljuk az ökoszisztémák terhelhetőségét, és elemzéseket biztosítunk értékelésükről;
- az ökoszisztéma-szolgáltatások piaci alapú mechanizmusainak elemzéseinek keresztül növeljük a természeti erőforrások értékével és felhasználásával kapcsolatos tudatosságot;
- javítjuk az Európa ökoszisztémáinak küszöbértékeire és terhelhetőségére vonatkozó ismereteket, különösen az éghajlatváltozással kapcsolatban, pl. szénmegkötés, trofikus dinamika, tartalékolás és a tájegység megbontása;
- maximálisan kihasználjuk a meglévő adatokat és a térbeli modellezési eljárásokat, hogy támogassuk az ökoszisztéma-szolgáltatások egészségének és terhelhetőségének elemzését Európán belül és globálisan, Európa lábnyoma és a kibontakozó ágazati igények alapján;
- az ökoszisztéma-szolgáltatásokon alapuló megközelítés alkalmazásával naprakésszé tesszük az EEA mutatórendszerét, ideértve a SEBI2010-et, és ezeket beépítjük az EEA értékeléseibe; és
- kommunikációs és oktatási anyagokat készítünk az ökoszisztéma-szolgáltatások tárgyában a nyilvánosság, a politikai döntéshozók és a tudományos szakértők számára multimédiás csatornák, köztük az EK biológiai sokféleségre vonatkozó információszolgáltatási mechanizmusa útján.

2.4 Környezet és egészség

Fő célkitűzésünk

Az OECD-vel, az Eurostattal, a Közös Kutatóközponttal és uniós ügynökségekkel együttműködve értékelések és adatgyűjtési munka elvégzése, hogy támogatást nyújthassunk a szennyezőanyagok, vegyi anyagok és különféle technológiák emberi egészségre gyakorolt káros hatásának csökkentését célzó politikák kidolgozásához. Hangsúlyt fogunk helyezni azokra a vizsgálatokra is, amelyek rámutatnak a korai fellépés szükségességére, valamint a megelőző és óvintézkedések hasznaira is.

Elemzés

A környezet minőségét és annak az emberi egészséggel való kapcsolatát a hatodik környezetvédelmi cselekvési program a prioritások egyikeként ismeri el. Ez tükröződik az új, az egészség területére vonatkozó, 2008–2013 közötti közösségi cselekvési programban is; az EU 2004–2010 közötti időszakra szóló környezet és egészség cselekvési programjában; az EU megújított fenntartható fejlődési stratégiájában; és a főbb uniós vegyianyag-politikákban és az Egészségügyi Világszervezet Gyermekek Környezet- és Egészségvédelmi Cselekvési Programjában. E programok féлдős értékeléseiben elismerték az elért haladást, de erőteljesen jelezték a jövőbeni intenzív munka szükségességét.

A legutóbbi EU Tanácsban az egészségügyi miniszterek hangsúlyozták a korai fellépés szükségességét, a megelőző és óvintézkedések hasznait, és a felmerülő és újból előkerülő kérdésekből, mint például a nanotechnológiákból eredő lehetséges fenyegetések előrejelzését, megelőzését és kezelését szolgáló eszközök kidolgozásának szükségességét, továbbá annak szükségességét, hogy több ágazatra kiterjedő partnerségeken keresztül minden szinten erősítsék a vonatkozó érdekelt felek bevonását. Ezenkívül szorgalmazták az olyan, kedvező egészségügyi hatással járó, meghatározó környezeti tényezőkre vonatkozó tájékoztatást is, mint például a biológiai sokféleség jellemezte környezetek, a nem motorizált közlekedési eszközök és lakhatási feltételek.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- javítjuk a környezetre, az egészségre és a vegyi anyagokra vonatkozó információk hozzáférhetőségét, ideértve további mutatók kidolgozását, területi elemzéseket és a SEIS-sel és a GMES-sel való kapcsolatokat;
- tesztelni fogjuk a különféle módszertani megközelítések — köztük a biomonitorozás — alkalmazhatóságát a szennyezőanyagok (műanyagok, emésztőrendszert károsító tényezők, üzemanyag és rost előállítására használt génmanipulált növényi kultúrák) által a környezetben és az ökoszisztémákban (ideértve a környezeti és beltéri levegőt, a vizet és a talajt) az ökoszisztéma működésére, továbbá az emberi egészségre és jólétre gyakorolt kedvezőtlen és kedvező hatások becslése érdekében;
- megvizsgáljuk a szennyezőanyagok és a vegyi anyagok környezeti terhelését, ideértve az életkor, a társadalmi-gazdasági státusz és a vándorlási háttér szempontjait;
- alapanyaggal szolgálunk valamennyi jelentős EEA-értékeléshez, köztük a SOER 2010-hez és az Eureka 2012-höz, regionális értékelésekhez, valamint a különféle nemzetközi jelentésekhez és értékelésekhez, így például az ENSZ „Környezetet Európának” miniszteri konferenciája számára;
- jelentést készítünk Bradford Hillnek a környezet és egészség területén jelentkező ok-okozati összefüggésekre vonatkozó munkája nyomán;
- együttműködünk a legfontosabb partnerekkel a jelentős uniós intézményközi folyamatokban és a főbb események és találkozók kapcsán, mint amilyen például a WHO miniszteri konferenciája és az Európai Közegészségügyi Szövetség 2009. évi konferenciája; és
- javítjuk a bizonytalansággal, a kockázattal, a tudatlansággal és az elővigyázatossággal foglalkozó döntéstámogató eszközöket a legfőbb környezetvédelmi és egészségügyi kérdéseken belül.

2.5 Tengerek

Fő célkitűzésünk

Az együttműködés fokozása és az információkkal és adatokkal kapcsolatos tevékenység támogatása az EU tengerészeti és tengeri politikája területén, amely lehetővé fogja tenni számunkra, hogy azonosítsuk, kiaknázzuk és felülvizsgáljuk a tengerészeti tevékenységekre vonatkozó gazdasági adatokat, értékeléseket végezzünk a tengeri területrendezésre vonatkozóan és együttműködünk az adatforrás-szervezetekkel a megfelelő környezeti információk beépítése érdekében.

Elemzés

Az EU tengerpolitikája és környezetvédelmi pillére, a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv az ökoszisztéma-alapú megközelítést helyezik az óceánokkal, tengerekkel és part menti kérdésekkel kapcsolatos integrált politikai válaszadás középpontjába. Ez a megközelítés figyelembe veszi az európai tengerek és part menti rendszerek nagy környezeti potenciálját a létfontosságú ökológiai szolgáltatások nyújtásában, tekintettel az éghajlatváltozásból, továbbá a változatos és egymással versengő gazdasági tevékenységekből (többek között hajózás, halászat, energia, erőforrások kiaknázása) eredő fokozódó nyomásra Európa tengeri területén.

Az integrált értékelésekhez új és szélesebb körű nyomon követési és elemzési módszerekre van szükség. Ezek a technológia és az információs rendszerek már folyamatban lévő fejlesztéseire fognak épülni, úgymint az EU tengeri atlasza, valamint az Európai Tengeri Megfigyelési és Adathálózatnak (EMODNET) nyújtott konkrét támogatásra, amely a WISE-Tengerhez és a SEIS-hez kapcsolódik. Segíteni fognak a forrásszervezetek összekötésében, s online és megosztott hozzáférést fognak biztosítani a szükséges adatokhoz, a tengeri területrendezés és a környezetállapot-jelentések készítésének támogatásában.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- közös módszertant hozunk létre az európai tengerek többdimenziós (pl. tengerfenéki tengeri táj) és funkcionális (pl. energiapotenciál, menedékövezetek) feltérképezéséhez, hogy hozzájáruljunk az európai tengeri atlaszhoz, területi szempontból fontos értékeléseket és alapanyagot biztosítsunk az Európai Vízügyi Információs Rendszer (WISE) tengeri moduljához;

- összhangban az EUNIS-szal, összeegyeztethető nagyléptékű térképezéssel és osztályozással, harmonizáljuk a tengerfenék jellemzését és az élőhelyek feltárását;
- tengeri ökoszisztémák elszámolására vonatkozó elemzéseket végzünk a tengeri társadalmi-gazdasági tevékenységekkel kapcsolatban;
- az adatok feltárása, megtekintése és megvitatása érdekében hozzájárulunk a WISE-ben a területi információs platform kialakításához, amely lehetővé teszi az Európai Tengeri Megfigyelési és Adathálózat (EMODNET) való összekapcsolódást;
- a SOER 2010-ben helyet biztosítunk a tengeri fejezetnek, és támogatjuk a tengeri/tengerészeti kérdések megjegyzésekkel ellátott vázlatában szereplő integrált megközelítést, a tengeri területrendezési politikák és gyakorlatok hatékonyságának értékelésére összpontosítva;
- hozzájárulunk a vonatkozó tengerészeti politika értékeléséhez a kapcsolódó kérdések (pl. turizmus, szállítás) alapanyagaként, valamint más regionális szempontok értékeléséhez a Horizon 2020 kétéves összesítő előrehaladási jelentéshez, 2009-ben a svéd elnökség alatt és 2010-ben a spanyol elnökség alatt a balti-tengeri régió stratégiájához; és
- az EEA vízügyi adatközpontján keresztül felhasználóbarát hozzáférést hozunk létre a jelentésekhez, adatokhoz és mutatókhoz és egyéb információkhoz, a kapcsolódó elemzési eszközökkel együtt.

2.6 Fenntartható fogyasztás és termelés, valamint hulladékok

Fő célkitűzésünk

A fenntartható fogyasztásra és termelésre (SCP), erőforrás- és hulladékgazdálkodásra vonatkozó globális, uniós és nemzeti tevékenységek támogatása az elemzési bázis erősítésével az SCP és egyéb strukturális mutatók, az életciklus-elemzés, a környezeti elszámolások, integrált értékelések, előretekintések és forgatókönyvek kidolgozásán és felhasználásán keresztül, középpontba helyezve különösen a lakhatást, az élelmiszert, a mobilitást és a turizmust/szabadidőt.

Elemzés

Egyre inkább felismerjük, hogy európaiként felelősséget kell vállalnunk fogyasztási és termelési magatartásunk környezeti hatásaiért Európában, illetve az élettartamuk alatt jelentkező környezeti hatásokért a világ más tájain. Az anyagi erőforrásokkal és a hulladékokkal való fenntartható gazdálkodás ennek szerves része.

A fenntartható fogyasztás és termelés (SCP) jelentősége, ideértve a hulladékok keletkezését és az erőforrások felhasználását, a politikai rangsorokban és tervekben is tükröződik, különösen az SCP és a hulladékok 2010–2011. évi UNCSO felülvizsgálatában, a fenntartható fogyasztásra és termelésre, valamint a fenntartható iparpolitikára vonatkozó uniós cselekvési tervben, a természeti erőforrások fenntartható felhasználásáról és a hulladékok keletkezésének megelőzéséről és hasznosításáról szóló tematikus stratégiák 2010. évi átdolgozásában, más uniós hulladékgazdálkodási politikákban, ideértve a hulladékokról szóló keretirányelv átdolgozását, valamint az SCP-re, az erőforrásokra és a hulladékokra vonatkozó nemzeti politikákban. Tükröződik ezenkívül abban, hogy fokozottan középpontba kerül a vállalatoknál a vállalati társadalmi felelősség, az erőforrás-felhasználás hatékonysága és a környezetgazdálkodási rendszerek, és Európa-szerte jobban összpontosítanak a fenntartható fogyasztási szokásokra.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- a SEIS-en és az Eurostat környezetiadat-központjain keresztül a fenntartható fogyasztásra és termelésre, a hulladékokra és erőforrásokra vonatkozó mutatókat állítunk elő és tartunk karban;
- a politika eredményességére vonatkozó értékelésekkel és a termelés és fogyasztás európai és a világ más régióiban jelentkező környezeti hatásainak integrált értékelésével támogatjuk az SCP-re vonatkozó uniós cselekvési terv végrehajtását, az uniós tematikus stratégiákat, a nemzeti SCP-politikákat, az SCP-re vonatkozó globális marraakechi folyamatot és az SCP UNCSO általi felülvizsgálatát;
- az Eurostat, a JRC-vel, az OECD-vel és az ENSZ-szel szoros együttműködésben erősítjük az integrált gazdasági és környezeti elszámolások további fejlesztésére irányuló erőfeszítéseket;
- életciklus-elemzéseket, az erőforrások rendelkezésre állására és termelékenységére vonatkozó elemzéseket, a tisztább termelésre és az ökológiailag hatékony termékekre vonatkozó elemzéseket végzünk;
- a fenntartható fogyasztásra és termelésre vonatkozó kitekintéseket és forgatókönyveket dolgozunk ki Európa vonatkozásában;
- a különféle hulladékáramlások elemzésein keresztül támogatjuk a hulladékokról szóló keretirányelv és a hulladékkezelés megelőzésére és a hulladékok hasznosítására vonatkozó tematikus stratégia végrehajtását;
- együtt dolgozunk a vállalkozásokkal és a KKV-kkal a fenntartható üzletstratégiákra, a vállalati társadalmi felelősségre, az EMAS-ra és a kiskereskedők szerepére vonatkozó tapasztalatok és a helyes gyakorlat megosztása érdekében;
- az OECD-vel együttműködve erősítjük a fenntartható termelésre és az ökológiai innovációra irányuló munkát;
- támogatjuk a szomszédos országokat az SCP és a hulladékokra vonatkozó információk szükségletének tárgyában, különösen a Horizon 2020 kezdeményezés keretében a mediterrán országokat és az EEA-val együttműködő nyugat-balkáni országokat;
- javítjuk a politikai döntéshozókkal és a fogyasztókkal arra vonatkozóan folytatott kommunikációt, hogy hogyan lehet korlátozni a fogyasztás környezeti hatásait, és hogyan lehet a fenntarthatóbb termékekre és termelésre vonatkozó opciókat kidolgozni.

2.7 Földhasználat

Fő célkitűzésünk

A politikai döntéshozóknak, a gyakorló szakembereknek és a nyilvánosságnak a területi elemzésre szolgáló elemzési platform, a célzott földhasználati modellezés, a társadalmi-gazdasági statisztikák integrálása, valamint az urbanizáció és a földhasználat folyamatainak megvizsgálását célzó nagyfelbontású földinformációs és tervezési szolgáltatások segítségével történő tájékoztatása arról, hogy a területi és földalapú erőforrás-felhasználás növekvő intenzitása hogyan vezet összeütközésekhez és esetlegesen visszafordíthatatlan változásokhoz.

Elemzés

Az EU új Lisszaboni Szerződése hangsúlyozza, hogy a fenntartható területi fejlesztéshez és az európai kontinens többszintű irányítási rendszeréhez nélkülözhetetlen egy ágazati politikák összehangolását, egységességét és szinergiáit célzó politikai eszköz. Az EU területfejlesztési menetrendjének végrehajtásáról szóló első cselekvési program különösen egy erős tudásplatform, valamint a sokrétű európai területek állapotára, kilátásaira, trendjeire és politikai hatásaira vonatkozó értékelések kidolgozására törekszik.

Az elmúlt évtized folyamán az ügynökség elemezte a területi és a földalapú erőforrások felhasználásával kapcsolatos érdekütközéseket, és megállapította, hogy ezeket a városiasodás, a közlekedés növekedése, a mezőgazdasági hangsúlyok eltolódása, az idegenforgalom új formái, a mobilitással és a lakhatással kapcsolatosan kibontakozó társadalmi törekvések, a népesedés és a táj éghajlatváltozásból eredő folyamatos változásai súlyosbítani fogják, veszélyeztetve az ökológiai és társadalmi terhelhetőséget.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- európai szinten a SEIS, az Inspire és a földhasználati adatközpont útján integrálunk minden kapcsolódó földrajzi adatkört és információt, ideértve a zajtérképekre és adatokra vonatkozó operatív adatbázist, a környezeti zajról szóló irányelv ReportNet segítségével történő végrehajtásának részeként;
- az ESPON 2013-mal dolgozunk a területi mutatók új készletének meghatározásán és tesztelésén a területrendezés és a különböző fejlesztési távlatok megértésének támogatása érdekében;
- európai területi fejlesztésekre vonatkozó értékeléseket készítünk fejlett térelemzési eljárások, múltbeli trendek, ténybecslés (nowcasting), előretekintő értékelések, politikai eredményességre irányuló elemzések felhasználásával, ideértve a különböző gazdasági irányvonalakat is, együttműködésben különösen a DG Regióval, a JRC-vel és az Eurostattal;
- az Eurostattal, az ENSZ-szel és a nemzeti statisztikai hivatalokkal dolgozunk annak biztosítása érdekében, hogy az EEA által vezetett föld-, víz- és ökoszisztéma- számlák világméretű szabvánnyá váljanak az ENSZ környezeti elszámolási rendszerében;
- teljes mértékben kihasználjuk az elkészült 2006-os Corine Land Cover leltárt és a kapcsolódó adatbázisokat, különösen a nagyfelbontású talajfedettségre vonatkozó információkat;
- támogatjuk a GMES földfelszín megfigyelésére irányuló szolgáltatásait és a globális megfigyelő rendszerek fejlesztését; és
- kiválasztott regionális és tematikus értékeléseket végzünk (pl. a városi, hegyvidéki és vidéki területek, a turizmus, a közlekedés és a zajtérképezés, a talajerózió hatásai, a földárak és adók vonatkozásában), és alpanyagot biztosítunk a SOER 2010 és az Eureka 2012 számára.

2.8 Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás

Fő célkitűzésünk

A mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás földhasználati trendjeire vonatkozó integrált elemzések biztosítása a vízre, a talajra, a levegőminőségre, a biológiai sokféleségre és a tájra gyakorolt jelenlegi és jövőbeni hatásuk értékelésén keresztül. Ez segíteni fog az új társadalmi igények, a népesedés és a technológiai trendek természeti környezetre gyakorolt hatásának értékelésében, valamint a politika értékelésének és a kapcsolódó ágazati és környezeti politikák irányába történő visszajelzésnek a megalapozásához.

Elemzés

Az elkövetkező években intenzívebbé fog válni a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási területek elsődleges anyagok (élelmiszer, takarmány, biomassa mint energiaforrás és mint anyag) előállításának céljából történő felhasználása Európában. Ez az új igényekből, a technológiai előrehaladásból (pl. cellulózzanyagok enzimes lebontása, az élelmiszerek tulajdonságainak tervezése, növénynevelés, ideértve a génmódosított szervezeteket stb.) és a gazdálkodási gyakorlatok megváltozásából ered. Az erdőgazdálkodás és a mezőgazdaság egyre inkább megosztott, az épületekkel, energiával és bioanyagokkal kapcsolatos végfelhasználások szolgáltatójává válik, ami a rendelkezésre álló földterülettel szemben támasztott igények növekedéséhez vezet. Az éghajlatváltozás várható hatásai és a városi és szolgáltató ágazatot kiszolgáló földátalakítás növelni fogja a föld- és talajerőforrások terhelését, valamint érinteni fogja a biológiai sokféleséget, a tájakat és a levegőminőséget.

Az EEA agrárkörnyezeti mutatókon dolgozik, kidolgozta a magas természeti értékű mezőgazdasági terület fogalmát, és megvizsgálta a politikai integrációt, pl. a bioenergia előállítása tekintetében.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- integráljuk a gazdasági és biofizikai modelleket és adatokat a társadalmi-gazdasági trendek környezeti hatásai mögött álló hatótényezők értékelése érdekében, hogy tájékoztatást nyújtsunk az ágazati politikai vitákhoz, a mezőgazdasági, bioenergiával kapcsolatos és vidékfejlesztési politikákban;
- a Bizottság szolgálataival és az ENSZ Környezetvédelmi Programjával (UNEP) együttműködve bővítjük a gazdálkodási gyakorlatra és az új földhasználati trendekre (pl. az élelmiszer-, takarmány- és biomassa-termelés együttes hatása a vízkészletekre, a trágyák és növényvédő szerek felhasználása, művelési módszerek, az állatok elhelyezése) vonatkozó, ágazathoz kapcsolódó mutatókészleteket, területi elemzéseket és adatbázisokat;
- értékeléseket végzünk olyan kritikus kérdések vonatkozásában, mint például a földhasználat megváltozásával járó szénmérleg Európában és globálisan megvizsgáljuk az idegen fajok és a genetikailag módosított — különösen a bioenergia és a rostok alapanyagaként szolgáló — növényi kultúrák környezeti hatásait;
- támogatjuk a környezeti és ökoszisztéma-számlák kidolgozását, hogy ezek tájékoztatásul szolgáljanak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és annak mérséklésére vonatkozó elemzésekhez, és ezeket alapanyagként biztosítjuk az EEA értékeléseivel, köztük az Eureca 2012-höz és a SOER 2010-hez.

2.9 Energia

Fő célkitűzésünk

Integrált értékelések és elemzések készítése arról, hogy az energiaágazaton belüli, politikában és tevékenységekben bekövetkező változások hogyan járulnak hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez, hogyan érintik az emberi egészséget és a környezetet, a költségeket és a hasznokat, a politikai célok elérésének irányába való haladást és a környezetvédelmi hatékonyságot; az értékeléseket és elemzéseket naprakész adatok, modellek és mutatók támasztják alá.

Elemzés

Az energiapolitika továbbra is központi szerepet fog betölteni az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, Európa biztonságos energiaellátásának egyidejű biztosítása mellett. Az energiatermelés és -ogyasztás, ideértve a megújuló energiát, pl. a bioenergiát is, a légszennyező anyagok kibocsátásán, a hulladékkeletkezésen, a talaj károsításán, az olajlemléseken stb. keresztül jelentős hatással van az emberi egészségre és a környezetre. Az Európai Bizottság tovább dolgozik annak az energia- és éghajlat-változási politikákat magában foglaló jogalkotási csomagnak a kidolgozásán, amelyről 2008 decemberében állapodtak meg; ez a célok 2020-ig történő elérését célzó, a megújuló energiára, a közúti közlekedés üzemanyagaira és az energiahatékonyságra, a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás keretrendszerének létrehozására és bemutató létesítmények kialakítására vonatkozó intézkedéseket foglal magában. További erőfeszítések folynak az energiahatékonyság növelése, az energiaszükséglet csökkentése, a valódi belső energiapiac megteremtésének előmozdítása, az energiakutatás és a technológiai fejlesztés ösztönzése és az energiaügyekben folyó nemzetközi együttműködés javítása terén. Az e területen folyó európai erőfeszítések szorosan kapcsolódnak a világ többi részén folyó, hasonló tevékenységekhez.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- az EEA-nak, az IEA-nak, az UNEP-nek, az Eurostatnak és más bizottsági szolgálatokhoz benyújtott nemzeti adatok és információk alapján energia- és környezeti mutatókat, valamint legjobb gyakorlatokat dolgozunk ki és tartunk karban;
- az Európai Bizottsággal, az UNEP-pel és a kutatói és vállalkozói közösségekkel együttműködve értékeljük a megújuló energiára épülő technológiák, az új energiatechnológiák és -források — köztük a bioüzemanyagok és a tőzeges területek felhasználása — elterjesztésének, a szén-dioxid-leválasztásnak és -tárolásnak a környezeti korlátait és előnyeit;
- rendszeresen frissítjük az energia- és környezeti mutatókat, ideértve az energiatámogatásokat, és alpanyagot biztosítunk az EEA integrált értékeléseihez; és
- értékeljük az energiatermelés és -fogyasztás által a környezeti terhelést, ideértve az energiahatékonysági és keresleti oldali politikákat, az üzemanyagok megválasztását, az éghajlatváltozás mérséklésének/az energiabiztonság pályáját és e pályák környezeti szempontokkal, például a vízzel és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos költségeit, hasznait és kompromisszumait.

2.10 Közlekedés

Fő célkitűzésünk

A közlekedés emberi egészséget és környezetet érintő hatásainak értékelése közlekedési és környezeti mutatók, modellek és foratókönyvek segítségével. Ennek keretében *többek között* nyomon fogjuk követni a közlekedésre vonatkozó, környezeti vonatkozású politikai célok elérése felé haladást, és törekedni fogunk a hozzáférés és a fenntartható mobilitás lehetséges új módszereinek bemutatására.

Elemzés

A közlekedés szerves része mindazon tevékenységek többségének, amelyek együttesen a nemzetek bruttó hazai termékének alapját adják. A közlekedés volumene többé-kevésbé a gazdasággal párhuzamosan növekszik, és így számos környezeti kérdést befolyásol, amelyek közül a legkiemelkedőbbek az éghajlatváltozás, az élőhelyek elvesztése, a zaj- és a levegőszennyezés. Jóllehet, a közlekedési ágazatból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás növekedése az utóbbi időkben lassult, a jövőre vonatkozó előrejelzések szerint jelentős növekedés következhet be, ha nem hajtunk végre további mérséklő intézkedéseket.

Az EU ezért több politikát és intézkedést mérlegel, így például a légi közlekedésnek az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerébe való bevonását; a gépkocsik CO₂-kibocsátásának csökkentését; és infrastruktúra-díjszabási rendszereket. El kell azonban kerülnünk, hogy a közlekedést csak az éghajlatváltozáshoz kapcsoljuk; a környezetbarátabb közlekedésről szóló csomag egy lépés a vita kiszélesítése felé.

A közlekedéspolitikai alakítását nagymértékben az a cél vezérli, hogy fenntarthatóbb közlekedési rendszert hozzunk létre, amelynek középpontjában a hozzáférés és a mobilitás áll. Egyelőre azonban ezek a fogalmak a gyakorlatban nem működnek, és nem segítik elő a környezetállapot javulását. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátásokra vonatkozó, egyre nagyra törőbb célokra válaszul sajátos ágazati célok kidolgozására van szükség. Az esetleges járulékos hasznok biztosítása érdekében e célokra ki kell terjedniük a fenntartható közlekedési rendszer és felhasználása valamennyi fő szempontjára (levegőbe történő kibocsátások, zaj, élőhelyek elvesztése stb.).

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- közlekedési és környezeti mutatókat gondozunk, dolgozunk ki és ésszerűsítünk, ezenkívül az Eurostattal, az ITF-fel/OECD-vel és az Európai Bizottsággal dolgozunk az EEA adatgyűjtésének az Eionet szervezetén keresztül történő kiegészítése érdekében, különösen a közlekedési zajra vonatkozó értékelések, a földhasználat és az áruszállítási módok területén;
- az EEA rendszeres integrált és több területet érintő értékeléseinek alapanyagaként mutatókon alapuló értékeléseket készítünk arról az előrehaladásról, amelyet a közlekedési ágazat ér el környezetvédelmi megfontolások politikáiba való beépítése során;
- elemezzük a forgalom hozzájárulását a levegőminőséghez és a zajhoz Európa városaiban;
- földrajzi alapú közlekedési kibocsátási nyilvántartásokat építünk fel;
- a vonatkozó információk biztosításával, főként a légszennyező anyagok és üvegházhatású gázok kibocsátására összpontosítva, tájékoztatást nyújtunk a nemzetközi légi közlekedés és a tengeri szállítás környezeti teljesítményének javítását célzó folyamatról, és ezeknek a Kiotó utáni éghajlatváltozás-mérséklési rendszerbe való bevonásáról;
- a szállítási ágazattal, a JRC-vel és az Európai Bizottság szolgálataival együttműködve foratókönyveket dolgozunk ki a fenntartható közlekedési rendszerre vonatkozóan, megvizsgáljuk az energiahatékonyságot, a fenntartható mobilitást és hozzáférést, továbbá a szomszédsági és területfejlesztéssel való szinergiákat, különböző lehetséges intézkedések, technológiai lehetőségek, a kereslet kezelésének lehetőségei és felhasználói magatartási lehetőségek azonosításával és jellemzésével;

3. stratégiai terület Integrált környezetértékelés

Európában, a szomszédos országokban és globálisan egyre növekvő igény mutatkozik a különböző földrajzi területek környezeti értékelésének elvégzése vagy az ehhez való hozzájárulás iránt. Ezek az értékelések ahhoz szükségesek, hogy politikai folyamatok széles körét segítsenek megtervezni, támogatni, és segítsenek ezek előrehaladásának értékelésében. Növekszik az igény a gazdasági információk, az előretekintő távlatok figyelembevétele és a bizonytalanságok kezelése iránt is. Az értékelések számának és változatosságának e növekedése azonban a hatékonyság hiányához, átfedésekhez és következetlenségekhez vezet, amelyek alááshatják az értékelések eredményességét.

Az EEA az alapító rendelettel összhangban köteles évente jelentést közzétenni az európai környezet állapotáról és kilátásairól. A következő jelentés 2010-ben esedékes. Az EEA alapítása óta négy páneurópai értékelést is közzétett, amelyek Kelet-Európa, Közép-Ázsia és a Kaukázus országait ölelik fel, továbbá két értékelést, amely a földközi-tengeri térségre, és kettőt, amelyek pedig a sarkvidékre összpontosítanak. Ezen túlmenően fokozódó figyelmet fordítunk a forgatókönyvek kidolgozására és az előretekintő tanulmányokra, a környezeti és egészségügyi kérdések gazdasági értékelésére és történelmi elemzésére, hogy a nagy bizonytalanság és összetettség jellemezte feltételek mellett javítsuk a politikafejlesztést és a döntéshozatalt.

Az EEA a következő öt év során el fogja készíteni fő ötéves jelentését és értékelését, és partnereivel közösen más regionális, páneurópai és globális értékeléseket fog kidolgozni, illetve hozzá fog járulni ezekhez. Ezenkívül igyekezni fog erőteljes alapot biztosítani az EU környezetvédelmi cselekvési programja számára.

Annak biztosítása érdekében, hogy ezek az értékelések támogassák a döntéshozatali folyamatokat és a politikafejlesztést, növekvő hangsúlyt fogunk helyezni a következő négy elemre:

- a környezet védelmére irányuló nemzeti és regionális politikák és intézkedések integrált környezetpolitikai elemzése és értékelései például a közlekedés és az infrastruktúra, a mezőgazdaság (biotechnológiák és transzgenikus szervezetek), az energia és az ipar (fenntartható termelés és fogyasztás és nanotechnológiák), valamint a pénzügyek (biztosítás) és a kereskedelem (elosztás) területén;
- döntéshozatal a kockázat, a bizonytalanság és az összetettség által jellemzett feltételek mellett, valamint döntéstámogató eszközök felhasználása;
- több társadalmi és gazdasági elemzés biztosítása annak érdekében, hogy a környezet kölcsönös függősége a társadalmi gondolkodás fő sodrába kerüljön; és
- a forgatókönyvek és egyéb előretekintő módszerek felhasználásának erősítése a fenntartható jövők kialakításának támogatása érdekében.

Az e stratégiai területbe tartozó tevékenységek öt témára tagolhatók:

- **integrált környezetértékelés**
- **regionális és globális értékelés**
- **döntéstámogatás**
- **közgazdaságtan**
- **stratégiai jövők**

3.1 Integrált környezetértékelés

Fő célkitűzésünk

Kiemelkedő fontosságú jelentés kidolgozása, közzététele és kommunikálása 2010-ben Európa környezetének állapotáról és kilátásairól, és egy hosszú távú stratégia létrehozása hálózatainkkal és partnereinkkel a jövőbeni globális, regionális, tematikus és ágazati értékelések és jelentések összehangolása céljából.

Elemzés

Az EEA megbízása az EEA-t létrehozó rendelet 2. cikke szerint „ötévenként jelentés készítése a környezet állapotáról, tendenciáiról és kilátásairól, amelyet az általános fejlődésről szóló, ugyanakkor meghatározott területeket fokozottan érintő jelentések egészítenek ki”. Az európai környezet állapotáról és kilátásairól szóló következő jelentés 2010-ben esedékes.

Az EEA ötéves zászlóshajó-jelentései a fenntarthatóság összefüggésében tárják fel a környezetvédelmi témák stratégiai helyzetét és előretekintő értékelését az uniós tagállamokban, a tagjelölt és a lehetséges tagjelölt országokban. A jelentések hozzájárulnak a környezeti vonatkozású stratégiai politikai döntéshozatalhoz európai szinten, az uniós környezetvédelmi cselekvési programok és stratégiák értékeléséhez és a jövőbeni menetrend meghatározásához.

A SOER 2010 időpontjából adódóan hozzájárulhat a 6. környezetvédelmi cselekvési program és az uniós fenntartható fejlődés stratégia vonatkozó részeinek értékeléséhez, és előretekintő trendjei és előrejelzései révén távlati képet biztosíthat a későbbi programokhoz és a kibontakozó problémák kapcsán.

A SOER 2010 iránti széles körű érdeklődést felismerve különféle termékeket és multimédiás megoldásokat — köztük tematikus kérdésekre vonatkozó és országos szintű értékeléseket — fogunk kialakítani a különböző társadalmi igényeknek megfelelően.

Az értékelésekkel kapcsolatban új, javított távlati elképzelést fogunk bevezetni az új stratégia kezdetén, hogy lehetővé tegyük az EEA számára ötéves jelentéskészítési megbízásának teljesítését, és hogy egységesen, hatékonyan és eredményesen tudjon megfelelni e többérté elvárásnak.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- összehangoljuk a tematikus tevékenységből, a SEIS-ből és a mutatók alapkészletéből származó alapanyagokat Európában (ideértve az Eurostat kezelésében lévőket is), hogy elkészítsük az európai környezeti trendek és előretekintések tematikus, mutatókon alapuló integrált környezetértékelését;
- egy, az országokra összpontosító folyamatot működtetünk az országelemzések és egy teljesítménymutató-rendszer (ponttáblázat) kidolgozása céljából, majd ennek alapján egy tanulóorientált összehasonlító értékelést dolgozunk ki a tevékenységek, az állapotok és válaszhelyezkedések országos szintű helyzetéről;
- multimédiás, felhasználóbarát, többnyelvű szolgáltatásokon keresztül javítjuk az értékelés közvetítését és terjesztését;
- előretekintő, több területet érintő, integrált értékelést készítünk a környezeti kérdésekről, amely azt fogja megvizsgálni, hogy a környezeti kérdések és az európai és globális társadalmi-gazdasági trendek fenntarthatósági szempontból hogyan alakulhatnak a különböző elképzelhető forgatókönyvek esetében, és ezek hogyan hathatnak Európára, szomszédjaira és a világ más részeire;
- hosszú távú stratégiát dolgozunk ki a régió integrált környezetértékeléseire, ami magában foglalja a folyamatos ötéves jelentéskészítési ciklust és az egyéb regionális, globális és problémaorientált értékelési igényeket.

3.2 Regionális és globális értékelés

Fő célkitűzésünk

Regionális értékelések megtervezése, előkészítése, az ezekhez való hozzájárulás és ezek elkészítése a különféle politikák és politikai folyamatok támogatása céljából, összhangban az EEA integrált értékelésekre és ötéves jelentéskészítésére vonatkozó hosszú távú stratégiájával.

Elemzés

Európa meghatározott területeit, mint például a part menti térségeket vagy hegyvidékeket, közös földrajzi és környezeti viszonyok jellemzik. Ezek egyrészt Európa változatos tájegységeinek, másrészt pedig a célzott folyamatok és politikák, vagy általánosabban a területi kohézió bizonyos formájának felelnek meg. E különféle területek — például part menti, városi, vidéki, hegyvidéki területek — környezeti állapotának elemzése ebből következően a különböző területek konkrét társadalmi-gazdasági jellemzőiben és a jelenlegi és múltbeli földhasználati formákban gyökerezik. Ez fontos következményekkel jár, mivel számos politikának és döntéshozatali forgatókönyvnek kölcsönhatások széles körét kell figyelembe vennie; például a városok vidéki területekre való terjeszkedését; a városiasodás ökoszisztéma-szolgáltatásokra gyakorolt hatását a part menti területeken; a hegyvidéki mezőgazdaság szerepét a nagy értékű természetes mezőgazdasági területek fenntartásában. Az EEA számos regionális értékelés és környezetállapot-jelentés készítésének folyamatában vesz részt.

Példa erre az európai szomszédsági politika és a közép-ázsiai stratégia keretében végzett munka; a földközi-tengeri Horizon 2020 keretében egy teljesítménymutató-rendszer összehangolása és elkészítése, az előrehaladás megállapodás szerinti mutatókészlet alapján történő mérésére; az ENSZ Közgyűlésének (UNGA) értékelésekre vonatkozó globális értékelése a tengeri környezet értékelésére, továbbá a sarkvidék és a kulcsfontosságú ökoszisztémák, pl. mocsarak és alpesi területek értékelésére szolgáló rendszeres folyamat kialakítása.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- hivatkozásokat és könnyű hozzáférést biztosítunk a SEIS-hez, a Reportnethez és az integrált értékelések elvégzésére szolgáló különféle eszközökhöz, hogy a szélesebb közösségben mások számára is lehetővé tegyünk e fejlesztések legjobb kihasználását;
- együttműködünk a földközi-tengeri cselekvési programmal, az Eurostattal és más partnerekkel, hogy a Horizon 2020 keretében rendszeres jelentéskészítési folyamatot szervezzünk meg, továbbá ötéves és kétéves jelentéseket teszünk közzé a földközi-tengeri környezetről;
- megtervezzük és elkészítjük az ötödik páneurópai értékelő jelentést;
- szakértői csoportok és bizottsági elnökségek útján részt veszünk a tengeri környezetre vonatkozó értékelések UNGA általi értékelésében, az UNEP-GEO-ban, más UNEP DEWA-tevékenységekben és egyéb ENSZ-értékelésekben;
- azonosítjuk a sarkvidéki környezet állapotára vonatkozó, sajátosan testre szabott értékelések iránti igényt, és elkészítjük ezeket az értékeléseket;
- azonosítjuk a kohéziós politikák, a területrendezés és az ökológiai rokonságuk által meghatározott területek (pl. partvidékek, beltengerek, városi, vidéki és hegyvidéki területek) támogatására szolgáló értékelések iránti igényeket, és kidolgozzuk a vonatkozó értékeléseket; és
- javítjuk az integrált értékelés fontosságára és alapjára vonatkozó kommunikációt és ennek terjesztését multimédiás, felhasználóbarát, többnyelvű szolgáltatásokon keresztül.

3.3 Döntéstámogatás

Fő célkitűzésünk

A rendszertudomány, a többszörös okozati viszonyok, a bizonytalanság és a tudásforrások következményei jobb és szélesebb körben elfogadott megismerésének előmozdítása a kellő időben történő, részvételen alapuló, megbízható és alkalmazkodó döntéshozatal érdekében.

Elemzés

A tudományban egyre jobban tudatosul, hogy a környezeti, ökológiai és egészségi kérdések összetettebbek, közöttük még inkább jellemző a többszörös okozati viszony és erősebb az összefüggés, mint korábban gondolták. A rendszertudomány, a nem lineáris dinamika és a küszöbjelenségek a legtöbb környezeti és egészségi kérdésre jellemzők, mint például: éghajlatváltozás; az EU környezet és egészség cselekvési tervének négy kiemelt betegsége és rendellenessége; az ökoszisztéma egészsége; és a biológiai sokféleség csökkenése. Az ilyen összetett ökológiai és biológiai rendszerekben a kormányok és egyre inkább a civil társadalom által a zavarokra adott, időben érkező válaszok azzal járnak, hogy kisebb erősségű és gyakran különböző típusú tények alapján kell intézkedni (pl. hagyományos tudás, közvetlen tudás, nem pedig pontos adatok) a károk elővigyázatos megelőzésének elérése érdekében. Az ilyen döntéseket a kibontakozó problémákra és a korai figyelmeztetésekre vonatkozó szélesebb tudásbázis figyelembevételével kell meghozni, amely részben a nyilvános részvételtől származik — ezt a korábbi intézkedések vagy tétlenség hatékonyságának és következményeinek a fokozott tudatossága segíti elő.

A nyilvánosság és az érdekelt felek részvételét egyre inkább elismerik a hatékony döntéshozatal részeként olyan kérdések esetében, amelyek összetett rendszerekből fakadnak, mint pl.: vízgyűjtő-gazdálkodás; stratégiai hatásvizsgálat; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; területgazdálkodás; természetvédelem; területrendezés; stratégiai jövők kidolgozása; a közlekedés-, víz-, energia- és erőforrás-használat keresleti oldali kezelése; a környezeti változás laikus nyomon követése.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- visszatekintő elemzéseket dolgozunk ki a múltbeli környezeti döntéshozatalra vonatkozóan (pl. a korai figyelmeztetésekből levont utólagos tanulságok, 2. kötet), hogy nagyobb tudásbázist biztosítsunk, amelyből azonosíthatók és végrehajthatók a kellő időben történő, megbízható és alkalmazkodó, jövőbeni politikai cselekvések;
- előmozdítjuk a „meglepetésérzékeny” paraméterek hosszú távú megfigyelését, hogy jobban előrelássuk a biológiai és egészségi rendszerek zavarait;
- megvizsgáljuk a kibontakozó ökológiai és egészségi kérdések azonosítása és kezelése során a nyilvánosság hatékony részvételének eléréséhez vezető különféle módszereket;
- döntéstámogató eszközöket dolgozunk ki és használunk fel a kiemelt területeken, úgymint éghajlatváltozás, alkalmazkodás, ökoszisztéma-értékelés és sebezhetőségi értékelések;
- elemezzük a tudományos és más formájú tudás (például hagyományos tudás) értékelésének átláthatóbb megközelítéseit, továbbá segítünk ezek harmonizálásában és az elővigyázatosság elve szélesebb körű alkalmazásának támogatásában;
- javítjuk és egyszerűsítjük az ökológiai és biológiai rendszerekben lévő ok-okozati viszonyok és bizonytalanságok jellemzésére használt nevezéktant, előmozdítva ennek széles körű bevezetését;
- partnereinkkel közösen kidolgozzuk azoknak a jogtudományi típusoknak a jobb megértését, amelyek megfelelően tükrözni fogják a környezet szükségleteit; és
- az érdekelt felek széles körének részvételével szervezett műhelyértekezletek útján javítjuk e kérdések tudatosságát.

3.4 Közgazdaságtan

Fő célkitűzésünk

Integrált gazdasági elemzés támogatása és készítése, több témát (biológiai sokféleség, éghajlatváltozás, tenger, területrendezés, környezet és egészség) és több hatótényezőt (mezőgazdaság, közlekedés, (bio)energia) érintő modellezéssel, középpontba állítva a szakpolitikai tétlenség költségét, az intézkedések költségét, a jobb környezeti minőség és az ökoszisztéma-szolgáltatások hasznait, valamint a piaci alapú eszközök és a környezeti adóreform szerepét és hatását. E tevékenységek szempontjából központi jelentőségű lesz az adattárak karbantartása.

Elemzés

Egyre inkább a figyelem előterébe kerül a nem megfelelő fellépés vagy a cselekvés hiánya esetén bekövetkező gazdasági kár és jóléti veszteség. A politikáknak és intézkedéseknek ugyanakkor hatékony és a legkisebb költséggel járó megoldásokat kell bevezetniük. A környezeti elemzés és értékelések gazdasági összetevője egyre erőteljesebbé válik, ami az olyan módszerek továbbfejlesztésében is tükröződik, mint a szakpolitikai tétlenség, a hatásvizsgálatok és integrált elemzés költségének előzetes felmérése, valamint utólagos értékelése. Egyre jobban elismerik a piaci alapú eszközöket mint potenciálisan költséget megtakarító eszközöket, és a környezeti adóreform célja a környezetvédelmi, költségvetési és társadalmi célok összeegyeztetése.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- tovább fejlesztjük az adatgyűjtést, valamint a cselekvés és a tétlenség gazdasági következményeinek értékelését;
- kidolgozzuk a gazdasági hatótényezők, környezeti problémák és politikai eszközök integrált elemzését; • leltárakat és értékeléseket készítünk a piaci alapú megoldások és a környezeti adóreformok szerepéről;
- az európai öko-értékelési programok alpanyagaként tétlenség költségére vonatkozó értékeléseket készítünk az ökoszisztéma-szolgáltatásokat és az emberi jólétet ért piaci és nem piaci kárról;
- integrált elemzéseket végzünk a fő hatótényezők és a piaci alapú megközelítéseket középpontba állító megoldások — mint például a szén-dioxid-piacok és a környezeti adózás — környezeti következményeiről és erőforrás-hatékonyságáról;
- a környezeti, gazdasági/költségvetési és társadalmi célkitűzések hosszú távú fenntartható összeegyeztetésére adott válaszként elvégezzük a környezeti adóreform elemzését; és
- tovább fejlesztjük a nem piaci értékelésre vonatkozó esettanulmányok eredményeinek felskálázására szolgáló módszertanokat, köztük a hasznátvitelt, valamint a föld- és ökoszisztéma-elszámolás területén végzett értékeléseket.

3.5 Stratégiai jövők

Fő célkitűzésünk

A stratégiai döntéshozatal bővítésének segítése az EEA fő ügyfeleinek és partnereinek körében, meghatározott területeken forgatókönyv-alapú értékelések további kidolgozásával, mint például a főbb EEA-értékelések előrettekintő része, a kapacitásépítési intézkedések előmozdításával és a meglévő folyamatok, információk és módszerek jobb kihasználásával, hogy a jövőre nézve a felhasználó számára testre szabott választási lehetőségeket biztosítsunk.

Elemzés

Párhuzamosan azzal, hogy maguknak a környezeti problémáknak az összetettsége, fokozott kockázata és bizonytalansága egyre nyilvánvalóbbá válik, a döntéshozatalban nő a jövőre vonatkozó tanulmányok, különösen a forgatókönyvek fontosságának elismertsége.

Az EEA működésének első éveiben e területen arra összpontosította erőfeszítéseit, hogy az EU-t érintő fő értékeléseibe (SOER) beépítse az előrettekintést, és a közösségi környezetpolitika végrehajtását a céltól való távolság elemzésén keresztül vizsgálja. Az 1999. évi ötéves, állapotra és előrettekintésre vonatkozó jelentésben ismertetett elemzést és a rendelet módosítását követően az EEA-t arra kérték, hogy előrettekintő részt építsen be értékeléseibe.

Ebből következően az EEA munkája a környezetállapot-jelentéseken túllépve a tematikus területek irányában bővült, és túlmutat a meglévő jogszabályokon és Európa határain. A legutóbbi stratégiai időszak alatt a munka fő tömegét a 2005. évi ötéves, állapotról és előrettekintésről szóló jelentéshez és a „Környezetet Európának” folyamat 2007. évi belgrádi konferenciájához kapcsolódó széles körű értékelések elkészítése tették ki. Ezen túlmenően hozzájárultunk az UNEP GEO (globális környezeti előrettekintés) folyamatához. Továbbá, a nagy elismerést szerzett forgatókönyv, a PRELUDE révén széles körben igazoltuk, hogy milyen lehetőségeket rejtenek a forgatókönyvek a kérdéseknek a politikai ciklus korai szakaszában való megtervezése szempontjából és a stratégiai gondolkodás politikai döntéshozatalba való bevezetésének eszközeként.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- folytatni fogjuk a zajló EEA értékelési folyamatok és különösen a SOER 2010 jövőre vonatkozó elemzésének, valamint az európai ökoszisztéma-értékelésnek (Eureca 2012) a támogatását;
- iránymutatások, legjobb gyakorlatok és internetes képzési eszközök kifejlesztésével elő fogjuk mozdítani a forgatókönyvek és a ténybecslés (nowcasting) technikák alkalmazását a stratégiai döntéshozatalban;
- meghatározott területeken, régiókban és témákban új előrettekintő/forgatókönyv-alapú értékeléseket kezdeményezünk;
- tovább vizsgáljuk a forgatókönyvek jelenlegi felhasználásának hatásait és hatékonyságát a környezetvédelmi döntéshozatalban;
- a SEIS útján továbbfejlesztjük az információs rendszereket az előrettekintő információk szempontjából, és még inkább testre szabott eszközöket dolgozunk ki az előrettekintő információk kezelésére; és
- erősítjük az együttműködést az országokkal és a terület más főbb szereplőivel (pl. DG ENV, JRC, Eurostat) azzal a céllal, hogy stratégiai partnerségeket alakítsunk ki a kapcsolódó tudásközpontokkal és kutatási programokkal, a kapacitásépítés előmozdítása, a módszertani megközelítések javítása és ezeknek — amennyiben fontosak — a vállalkozásoknak és nem kormányzati szervezeteknek történő átadása érdekében.

4. stratégiai terület

Információs szolgáltatások és közlemények

A könnyen érthető, naprakész információk iránti igény még a 2004–2008 közötti stratégia idején is jelentősen nőtt. Ez az igény a politikai döntéshozóktól és az európai polgároktól is ered, akik egyre inkább teljes átláthatóságot szeretnének tapasztalni a közintézmények által nyújtott információk tekintetében. E folyamattal egy időben az új információs technológiák gyors fejlődése eszközöket ad a kezünkbe, amelyek segítségével hatékonyabban kommunikálhatunk.

Az EEA a következő öt év során igyekszik ellátni Európa döntéshozóit és polgárait azokkal a független információkkal, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy tájékozott döntéseket hozhassanak a környezetre vonatkozóan, és üzeneteink átlátható, érthető formában, a lehető legszélesebb közönség felé történő közvetítésével a környezettudatosság növelésére fog törekedni.

Az EEA információs szolgáltatásait és kommunikációját Európa-szerte sok kezdeményezés segíti, amelyek keretében támogatás nyújtására kéri fel az EEA-t: ide tartozik a közös környezeti információs rendszer, a térinformációk nyújtásáról szóló Inspire irányelv, a környezeti információhoz jutásról szóló Århusi Egyezmény és a GMES, az EU technikai zászlóshajója, amelynek célja az *in situ* és a táralapú monitorozás integrálása.

Az EEA a stratégia időszakában annak biztosítására törekszik, hogy honlapja világszerte elismert portállá váljon, amely időszerű és megfelelő környezeti információkat szolgáltat Európa környezetének állapotáról és jövőbeli kilátásairól. A cél jól olvasható, jól felhasználható és következetes üzenetet hordozó termékek és szolgáltatások biztosítása az EEA többnyelvű felhasználói közössége számára.

A honlap a dokumentumok tárolására szolgáló helyből interaktív tárhelyé és portallá fog fejlődni, amely támogatja a kétirányú kommunikációt, és hatékonyan segítheti a környezeti oktatás minőségének javítását és terjesztését.

Továbbra is összpontosítunk arra, hogy rendszeres híreket írjunk az internetre, és a lehető legjobban kihasználjuk a multimédiás technikákat, maximalizálva ezzel az EEA üzeneteinek hatóságát és hatását.

E stratégiai terület munkája két téma köré szerveződik:

- **közös környezeti információs rendszer**
- **kommunikáció**

4.1 Közös környezeti információs rendszer

Fő célkitűzésünk

A jelenlegi jelentéskészítési rendszer korszerűsítése és decentralizált rendszerek hálózatává való átalakítása, ami online hozzáférést biztosít az adatokhoz, amelyeket a forráshoz a lehető legközelebb kezelnek, és javítja az információk minőségét és időszerűségét. Az EEA és az Eionet együtt fog dolgozni az Európai Bizottsággal és más érdekelt nemzetközi partnerekkel a rendszer megvalósítása érdekében. Az EEA ezt azzal fogja elérni, hogy tovább épít a jelentéskészítéshez kidolgozott rendszerekre és eszközökre (Reportnet), az e-kormányzathoz kapcsolódó, kibontakozó kezdeményezésekre, az európai térinformációs infrastruktúrára (Inspire), a GMES-re, a globális Földfigyelésre (GEO) és a globális Föld-megfigyelési rendszerek rendszerére (GEOSS).

Elemzés

Az Európai Bizottság 2008 februárjában egy közleményt fogadott el, amelyben a jelenlegi környezeti információs rendszerek javítását, korszerűsítését és ésszerűsítését javasolta, az európai közös környezeti információs rendszer (SEIS) létrehozása révén.

A SEIS egy osztott, integrált, internetalapú információs rendszer, amely környezeti adatokat és információkat megosztó, a közférába tartozó információszolgáltatók hálózatán nyugszik. Ez a tagállamok és az uniós intézmények, különösen az EEA és az Eionet meglévő e-infrastruktúrájára, rendszereire és szolgáltatásaira épül.

A rendszer célja, hogy jobban összekapcsoljon az EU környezetvédelmi politikáira és jogszabályaira vonatkozó valamennyi meglévő adatáramlást és információt, ideértve az európai térinformációs infrastruktúra (Inspire) végrehajtását és a kibontakozó környezeti prioritásokkal kapcsolatos egyéb adatokat és valós idejű megfigyeléseket, valamint a GMES-ből származó szolgáltatásokat. Ez mind a politikai döntéshozók, mind a polgárok számára könnyen hozzáférhető információkat fog biztosítani. Nagy kihívást fog jelenteni a SEIS olyan platformként való kialakítása, amely a környezetre vonatkozó kétirányú kommunikációra is felhasználható, vagyis lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy a helyitől a globális szintig feltöltsék és másokkal megosszák információikat.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- együtt dolgozunk az Eionettel, az Európai Bizottsággal (elsősorban a négyek csoportján és a tíz környezeti adatközponton keresztül) és az EEA európai témaközpontjaival ezen osztott rendszer megvalósításán, amely az interoperabilitáson alapul és a helyitől a globális szintig terjedő információk megosztására szolgál;
- fokozatosan olyan eszközzé alakítjuk át a Reportnetet, amely támogatja a javasolt átdolgozott, szabványosított jelentéskészítésről szóló irányelvet, és felgyorsítja az adatok online elérhetővé válásának folyamatát;
- európai adatkezelésünkre összpontosítunk, ideértve a kiemelt adatáramlások ésszerűsítését az Eionettel, a GMES *in situ* összetevőjének összehangolását és az 5 tematikus környezeti adatközpont kezelését, hogy az európai környezeti adatbázisok széles választékát kínálhassuk fel a különféle felhasználók számára alkalmas formában;
- továbbfejlesztjük téradat-infrastruktúránkat az Inspire soron következő végrehajtási szabályaival összhangban, hogy ez a SEIS gerincévé váljon;
- a légi, tengeri és földfelszíni környezeti monitorozással és megfigyeléssel kapcsolatos alkalmazásokat és szolgáltatásokat fejlesztünk ki, a GMES-ből és a GEO-ból/GEOSS-ből származó javított *in situ* és téralapú monitorozás felhasználásával;
- biztosítjuk a rendszer karbantartását és kezelését, és heti 7 napon, napi 24 órában jó minőségű adat- és információs szolgáltatást nyújtunk;
- folyamatosan fejlesztjük az EEA honlapját mint az Európa környezetére vonatkozó időszerű és fontos információkat biztosító fő portált.

4.2 Kommunikáció

Fő célkitűzésünk

Elsődleges célcsoportunk, Európa döntéshozóinak és befolyásolóinak kiszolgálása, ugyanakkor a lehető legszélesebb közönség elérése, a következők révén: szoros együttműködés intézményi hálózatainkkal Európa-szerte és a nemzeti és nemzetközi médiával; az EEA stratégiai üzeneteinek közvetítése proaktív, készséges módon, a politikai és nyilvános menetrendekhez való hozzájárulás érdekében; számos környezeti oktatási anyag kidolgozása Európa polgárai számára; hatékony, kétirányú kommunikáció létrehozása; párbeszéd folytatása a célcsoportokkal információk szükségleteik megismerése céljából; a megfelelő információk biztosítása a megfelelő időben, hogy a legnagyobb hatást ériük el.

Elemzés

Kommunikációs stratégiánk egy élő dokumentum, amelynek célja Európa döntéshozóinak és polgárainak ellátása azokkal a független információkkal, amelyekre szükségük van ahhoz, hogy tájékozott döntéseket hozhassanak a környezetre vonatkozóan; a környezettudatosság növelése üzeneteink átlátható, érthető formában, a lehető legszélesebb közönség felé történő közlésével; a környezeti oktatás fontosságával kapcsolatos tudatosság növelése Európa-szerte; az ügynökség és hálózata ismertségének növelése az Európa környezetére vonatkozó időszerű, célzott, megfelelő és megbízható információk szolgáltatójaként.

Fellépés

Célkitűzésünket a következők útján fogjuk elérni:

- többféle célra és felhasználói körre testre szabjuk elkészült anyagainkat, és csatornák széles választékát használjuk fel ezek célba juttatására;
- kielégítjük az elkészített anyagaink fő üzeneteinek tömör, könnyen olvasható ismertetése iránti igényt, amely valamennyi célcsoportunk — mind a szakértők, mind az általános szinten érdeklődők — közös követelménye;
- befektetünk honlapunk multimédiás tartalmába, hogy világszerte elismert portállá váljon, amely időszerű és fontos környezeti információkat szolgáltató Európa környezetének állapotáról és kilátásairól;
- kommunikációs kezdeményezéseinket integráljuk az Európai Bizottság és az Európai Parlament, a Miniszterek Tanácsa hivatalban lévő elnökségének környezetvédelmi menetrendjeivel és Európa különböző régióinak közérdekeivel;

- bővítjük hatósugarunkat, hogy több, a környezeti politika alakításában, a kutatásban és oktatásban részt vevő ágazatot fedjünk le, és ha lehetséges, kielégítsük környezeti információk iránti igényeiket;
- megerősítjük és szélesítjük médiahálózatunkat, és felhasználjuk üzeneteink hatásának sokszorozására és az ügynökség mint a környezeti információk fő szolgáltatója láthatóságának növelésére;
- az ügynökségben a teljes folyamatot lefedő (end-to-end) kommunikációs programot építünk ki, előmozdítjuk az erőteljes belső kommunikációt és az EEA munkatársainak kommunikációs képességét;
- célzottabb médiamegközelítést hajtunk végre, az eljuttatni kívánt üzenetektől és az elérni kívánt célcsoporttól függően kiválasztva azt a médiaágazatot, amellyel dolgozni kívánunk;
- speciális, internetalapú oktatási anyagokat hozunk létre;
- erősítjük a kommunikációt a fiatalabb célcsoportokkal a gyermekek számára és szélesebb oktatási célokra alkalmas különféle termékek formájában, építve az EEA fő üzeneteire; és
- nyomon követjük tevékenységeink eredményességét a kétirányú kommunikáció és a párbeszéd biztosítása érdekében.

Költségvetési előrejelzés

Költségvetés			
Év	EU-alaptámogatás	Nem uniós tagok hozzájárulása	Teljes költségvetés
2009	34 560 000	5 067 000	39 627 000
2010	35 251 000	5 101 173	40 352 173
2011	35 956 020	5 135 976	41 091 996
2012	36 675 140	5 171 415	41 846 555
2013	37 408 643	5 207 500	42 616 144

Személyzet	
Év	Személyzet összesen
2009	178
2010	183
2011	183
2012	183
2013	183

A költségvetéssel kapcsolatos keretfeltételek és feltételezések

- Az EU-alaptámogatás 2%-kal emelkedik.
- A teljes költségvetés nem tartalmazza a más ágazati főigazgatóságoktól (DG-k) származó meghatározott rendeltetésű bevételeket: ide tartozik 3 millió euró a GMES-re (2009–2012) és 5 millió euró az ENP-re (2009–2012).
- A 2010–2013 közötti időszakra a GMES-sel kapcsolatban 5 további szerződéses alkalmazottal számoltunk.

Európai Környezetvédelmi Ügynökség

EEA Stratégia 2009–2013
Több évre szóló munkaprogram

Luxembourg: Az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala

2009 — 42 o. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9213-018-3

DOI 10.2800/16411

Európai Környezetvédelmi Ügynökség
Kongens Nytorv 6
1050 Copenhagen K
Dánia

Tel.: +45 33 36 71 00
Fax: +45 33 36 71 99

Internet: eea.europa.eu
Kérdések: eea.europa.eu/enquiries

